

MANUAL

แนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกัน
ปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ
ของหน่วยงานในสังกัด
สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข
ราชการบริหารส่วนภูมิภาค
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

คำนำ

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงสาธารณสุข จัดทำคู่มือแนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ หน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ราชการบริหารส่วนภูมิภาค ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 ของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ราชการบริหารส่วนภูมิภาค นำสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม บรรลุตามเป้าหมายของแผนปฏิบัติการด้านการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566-2570) คือ กระทรวงสาธารณสุข ปลอดจากการทุจริตและประพฤติมิชอบ

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงสาธารณสุข หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คู่มือแนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ หน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ราชการบริหารส่วนภูมิภาค ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 สามารถใช้เป็นคู่มือให้ผู้รับผิดชอบด้านการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ราชการบริหารส่วนภูมิภาค ดำเนินการจัดทำโครงการ / กิจกรรม ภายใต้แผนปฏิบัติการป้องกันปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 ของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ราชการบริหารส่วนภูมิภาค ได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพและบรรลุตามเป้าหมายของหน่วยงานและกระทรวงสาธารณสุขต่อไป

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงสาธารณสุข

ตุลาคม 2568

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 บทนำ	1
1.2 วัตถุประสงค์	6
บทที่ 2 การประเมินสถานการณ์และสภาพปัญหา	7
2.1 การประเมินสถานการณ์และสภาพปัญหา	7
2.2 แนวทางการป้องกันการทุจริตของกระทรวงสาธารณสุข	13
บทที่ 3 แนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันปราบปรามการทุจริต ประพฤตินิชอบ หน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ราชการบริหารส่วนภูมิภาค ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569	38
บทที่ 4 การติดตามและประเมินผลตามแผนปฏิบัติการฯ	41
4.1 การติดตามและประเมินผลตามแผนปฏิบัติการฯ	41
4.2 กรอบแนวคิดในการติดตามและประเมินผล	42
4.3 รูปแบบและระดับในการติดตามและประเมินผล	43
4.4 การจัดทำและรายงานผลการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการฯ	45
บรรณานุกรม	47
ภาคผนวก	48
ตัวอย่างแบบฟอร์มการจัดทำแผนปฏิบัติการฯ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569	
ตัวอย่างแบบฟอร์มการจัดทำรายงานผลการดำเนินงาน	
ตามแผนปฏิบัติการฯ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569	

1.1 บทนำ

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงสาธารณสุข ได้จัดทำแผนปฏิบัติการราชการด้านการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566-2570) โดยให้ความสำคัญกับความสอดคล้องของแผน 3 ระดับ ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2560 ในเรื่อง “แนวทางการเสนอแผนเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรี” โดยมีความสอดคล้องกับแผนระดับที่ 1 และแผนระดับที่ 2 รวมทั้งแผนระดับที่ 3 ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

แผนระดับที่ 1 สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ที่มุ่งให้ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ และดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทย ในช่วงปี พ.ศ. 2566-2570 อยู่ในอันดับ 1 ใน 43 และยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง ที่มุ่งให้บ้านเมืองมีความมั่นคงในทุกมิติและทุกระดับ เนื่องจากปัญหาการทุจริตถือเป็นปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง และถือเป็นการดำเนินการเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหามีผลกระทบต่อความมั่นคง

แผนระดับที่ 2 สอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566-2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็นที่ 21 การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570) หมายเหตุที่ 13 ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทยประชาชน ที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติในด้านที่ 6 คือ ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ 2 ประเด็นเป้าหมาย คือ ภาครัฐมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวม ตอบสนองความต้องการได้อย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส และภาครัฐมีขนาดเล็กคล่อง พร้อมปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง นอกจากนี้ หมายเหตุที่ 13 ยังมีความเชื่อมโยงกับเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็นที่ 21 การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ที่กำหนดให้ประเทศไทยปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ และกำหนดตัวชี้วัด คือ ดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทย และคะแนนเฉลี่ยการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐทุกหน่วยงานในประเทศไทย

แผนระดับ 3 สอดคล้องแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566-2570) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ที่ดำเนินการต่อเนื่องมาจากแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2563-2565) กล่าวคือ แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566-2570) ครอบคลุม 2 แผนย่อย ได้แก่ แผนย่อย การป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ และแผนย่อยการปราบปรามการทุจริต ซึ่งมีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่อง เชื่อมโยงกันและส่งเสริมสนับสนุนซึ่งกันและกัน และยังสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ด้านมาตรฐานทางจริยธรรม และการส่งเสริมจริยธรรมภาครัฐ (พ.ศ. 2565-2570) ภายใต้วิสัยทัศน์ เจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นที่เชื่อถือ และไว้วางใจได้ (Trusted Public Officers) โดยมี **5 ประเด็นยุทธศาสตร์** ครอบคลุมการสร้างมาตรฐาน การพัฒนาหลักค่านโยบาย การส่งเสริมและบูรณาการรวมพลังกับทุกภาคส่วน ภายใต้ประเด็นท้าทายเชิงกลยุทธ์ที่ว่า “ไม่มีข้อยกเว้น ไม่มีข้อกั๊ก และไม่สูญเปล่า”

แผนปฏิบัติราชการด้านการป้องกัน ปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566-2570) เป็นแผนที่ดำเนินการต่อเนื่องมาจากแผนแม่บทการป้องกัน ปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2560-2564) ที่ขยายกรอบเวลาให้ใช้ต่อไป จนถึงวันที่ 30 กันยายน 2565 จึงมีความเกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงและส่งเสริมสนับสนุนซึ่งกันและกัน กับแผนทั้ง 3 ระดับ เพื่อเป็นเครื่องมือให้หน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ใช้เป็นแนวทางการขับเคลื่อน ผลักดันสู่การปฏิบัติให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายของแผนระดับ 1 ถึงแผนระดับ 3 ภายในกรอบระยะเวลาที่กำหนด โดยมีเป้าหมายคือ **“กระทรวงสาธารณสุข ปลอดจากการทุจริตและประพฤติมิชอบ”** ผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข มีคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 95 ผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ราชการบริหารส่วนภูมิภาค มีคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 95 และจำนวนข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่รัฐในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขกระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบลดลง เมื่อสิ้นสุดแผนฯ ทั้งนี้ การขับเคลื่อนสู่เป้าหมายดังกล่าว นั้น ประกอบด้วยตัวชี้วัด 3 ตัวชี้วัด คือ (1) ร้อยละของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขผ่านเกณฑ์การประเมิน ITA (2) ร้อยละของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขผ่านเกณฑ์การประเมิน ITA และ (3) จำนวนข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่รัฐในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขกระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบลดลง

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย				
	ปี 2566	ปี 2567	ปี 2568	ปี 2569	ปี 2570
ร้อยละของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขผ่านเกณฑ์การประเมิน ITA	92	94	94	94	95
ร้อยละของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขผ่านเกณฑ์การประเมิน ITA	92	94	94	94	95
จำนวนข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่รัฐในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขกระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบลดลง	5	10	15	20	25

และมีแผนย่อยจำนวน 3 แผนย่อยดังนี้ แผนย่อยที่ 1 ปลุกฝังวิธีคิด ปลุกจิตสำนึก ให้มีพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต แผนย่อยที่ 2 การป้องกันการทุจริต และแผนย่อยที่ 3 เสริมสร้างประสิทธิภาพในการปราบปรามการทุจริต ดังนี้

แผนย่อยที่ 1 ปลุกฝังวิธีคิด ปลุกจิตสำนึก ให้มีพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต

ประกอบด้วยกลยุทธ์ 4 กลยุทธ์

กลยุทธ์ที่ 1 ปลุกฝังวิธีคิด ปลุกจิตสำนึกให้ยึดถือผลประโยชน์ของประเทศชาติ
เหนือกว่าประโยชน์ส่วนตนในการผลิตบุคลากรของสถาบันการศึกษา
ในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

กลยุทธ์ที่ 2 ปลุกฝังวิธีคิด ปลุกจิตสำนึกให้ยึดถือผลประโยชน์ของประเทศชาติ
เหนือกว่าประโยชน์ส่วนตนในบุคลากรกระทรวงสาธารณสุข

กลยุทธ์ที่ 3 ปลุกฝังวิธีคิด ปลุกจิตสำนึกในการนำจริยธรรม และค่านิยม MOPH
เป็นรากฐานในการสร้างวัฒนธรรมการต่อต้านการทุจริต

กลยุทธ์ที่ 4 สร้างเครือข่ายบุคลากรกระทรวงสาธารณสุข เพื่อป้องกันและหยุดยั้ง
การทุจริต

สำหรับแผนย่อยที่ 1 มุ่งเน้นการสร้างจิตสำนึกการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ดี น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้กับบุคลากรกระทรวงสาธารณสุขทุกระดับ ให้สามารถแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนรวมออกจากกันได้อย่างอัตโนมัติ การไม่ให้ไม่รับสินบน มีความละเอียดต่อการกระทำความผิด ไม่ละเลย ไม่เพิกเฉย และไม่อดทนต่อการทุจริตทุกรูปแบบ สร้างวัฒนธรรมต่อต้านการทุจริต โดยแปลงหลักสูตรต้านทุจริตศึกษาที่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบไปดำเนินการ

แผนย่อยที่ 2 การป้องกันการทุจริต

ประกอบด้วยกลยุทธ์ 3 กลยุทธ์

กลยุทธ์ที่ 1 สร้างความตระหนักให้ผู้บริหารทุกระดับมีความพร้อมรับผิดชอบ (Accountability)

กลยุทธ์ที่ 2 ส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรกระทรวงสาธารณสุข ให้มีความใสสะอาดปราศจากพฤติกรรมที่ส่อไปในทางทุจริต และใช้ดุลยพินิจโดยชอบด้วยกฎหมาย

กลยุทธ์ที่ 3 เพิ่มประสิทธิภาพกลไกการเสริมสร้างวินัยและระบบคุณธรรม

สำหรับแผนย่อยที่ 2 มุ่งเน้นการขับเคลื่อนมาตรการป้องกันการทุจริต และให้ความสำคัญกับการแก้ปัญหาเพื่อลดการกระทำผิดของบุคลากรกระทรวงสาธารณสุข มีการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (สำนักงาน ป.ป.ช. กำหนด) และการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ราชการบริหารส่วนภูมิภาค (ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงสาธารณสุข กำหนด) การดำเนินงานตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ (ฉบับปรับปรุง) ในกิจกรรมที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ พัฒนาระบบราชการไทยให้โปร่งใส ไร้ผลประโยชน์ พัฒนามาตรการสกัดกั้นการทุจริตเชิงนโยบายในการดำเนินโครงการขนาดใหญ่ ขับเคลื่อนโครงการความโปร่งใสในการก่อสร้างภาครัฐ จัดทำแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต และผลักดันมาตรการป้องกันการทุจริตตามมติคณะรัฐมนตรี ซึ่งถือเป็นเรื่องสำคัญสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม และมีการกำหนดแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน

แผนย่อยที่ 3 เสริมสร้างประสิทธิภาพในการปราบปรามการทุจริต

ประกอบด้วยกลยุทธ์ 2 กลยุทธ์

กลยุทธ์ที่ 1 เพิ่มประสิทธิภาพการปราบปรามการทุจริต

กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาเครือข่ายและบูรณาการกระบวนการด้านการปราบปรามการทุจริต

สำหรับแผนย่อยที่ 3 มุ่งเน้นการปรับปรุงและพัฒนากลไกและกระบวนการต่าง ๆ ของการปราบปรามการทุจริตทั้งระบบให้สามารถดำเนินการได้อย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ กฎหมายมีความทันสมัย การบังคับใช้กฎหมาย การสอบข้อเท็จจริง การดำเนินคดีมีประสิทธิภาพ เต็ดขาด รวดเร็ว และเป็นธรรม ทำให้ผู้กระทำความผิดได้รับการดำเนินคดีและลงโทษทั้งทางปกครอง วินัย อาญา อย่างรวดเร็ว เป็นรูปธรรม เพื่อให้สังคมกระทรวงสาธารณสุขเกรงกลัวต่อการทุจริต ควบคู่ไปกับพัฒนาและปรับปรุงระบบข้อมูลเรื่องร้องเรียนให้เชื่อมโยงระหว่างศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงสาธารณสุข สำนักมาตรฐานวินัยและระบบคุณธรรม (กลุ่มบริหารจัดการเรื่องร้องทุกข์) และศูนย์บริการข้อมูลภาครัฐเพื่อประชาชน (Government Contact Center : GCC 1111) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการเรื่องร้องเรียนและการดำเนินคดี

ทั้งนี้ ในอนาคตข้างหน้า (พ.ศ. 2566-2570) มุ่งหวังให้กระทรวงสาธารณสุข เกิดวัฒนธรรมสุจริต มีกลไกการป้องกันการทุจริตและระบบบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลที่มีประสิทธิภาพ มีกลไกการปราบปรามการทุจริต การบังคับใช้กฎหมายให้มีความรวดเร็ว เป็นธรรมและทรงพลัง ตลอดจนการเป็นแบบอย่างที่ดีด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของหน่วยงานภายนอก ยั่งยืนด้วยการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการบริหารราชการและการดำเนินชีวิต โดยได้นำ**มาตรการ Three Pronged measures (มาตรการหอก 3 แฉก : LPL)** มาใช้ในการป้องกันการทุจริต ประกอบด้วย

1. **การบังคับใช้กฎหมาย (Law enforcement)** โดยการบังคับใช้กฎหมาย กฎ ระเบียบ กำหนดมาตรการลงโทษผู้กระทำความผิดอย่างเด็ดขาด รวดเร็ว และเป็นธรรม

2. **การป้องกันการทุจริต (Prevention)** โดยการปรับปรุงกฎ ระเบียบและปิดช่องโหว่ สร้างและยกระดับคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ให้มีประสิทธิภาพและเข้มแข็ง และสร้างกลไกเครือข่ายการบริหารงานที่โปร่งใส ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ในการเฝ้าระวัง แจ้งเบาะแส และสร้างความเข้มแข็งของกลไกการตรวจสอบและร่วมกันต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ

3. **ความรู้รอบรู้ (Literacy)** โดยการให้องค์ความรู้ที่เท่าทันต่อการทุจริต มีความรอบรู้ต่อสถานการณ์การทุจริตที่เปลี่ยนแปลงไป ปลูกและปลูกจิตสำนึก ปรับฐานความคิดที่ตัวบุคคลให้สามารถแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตัวออกจากผลประโยชน์ส่วนรวมออกจากกันได้โดยอัตโนมัติ

และเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายตามคำขวัญ (Motto) ที่ว่า **“กระทรวงสาธารณสุข ไส้สะอาด ร่วมต้านทุจริต” (Together Against Corruption : TAC)**

ดังนั้น การจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกัน ปราบปรามการทุจริตประพุดติมิชอบ หน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ราชการบริหารส่วนภูมิภาค ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 จึงเป็นกลไกสำคัญที่จะขับเคลื่อนงานด้านการป้องกัน ปราบปรามการทุจริตประพุดติมิชอบ ของกระทรวงสาธารณสุข ให้บรรลุตามแผนปฏิบัติการด้านการป้องกัน ปราบปรามการทุจริตและประพุดติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566-2570) และแนวทางการจัดทำงบประมาณรายจ่ายบูรณาการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 แผนงานบูรณาการต่อต้านการทุจริตและประพุดติมิชอบ ที่จะนำไปสู่การขับเคลื่อนนโยบาย และยุทธศาสตร์แต่ละระดับสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม และยกระดับงานด้านการป้องกัน ปราบปรามการทุจริตประพุดติมิชอบของกระทรวงสาธารณสุขในทุกมิติต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์

1.2.1 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ราชการบริหารส่วนภูมิภาค ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

1.2.2 เพื่อให้การจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ราชการบริหารส่วนภูมิภาค ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 มีความเชื่อมโยง สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการด้านการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566-2570) และแนวทางการจัดทำงบประมาณรายจ่ายบูรณาการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 แผนงานบูรณาการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ นำสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

1.2.3 เพื่อให้บรรลุตัวชี้วัดตามเป้าหมายของแผนปฏิบัติการด้านการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566-2570) และแนวทางการจัดทำงบประมาณรายจ่ายบูรณาการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 แผนงานบูรณาการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ

2

2.1 การประเมินสถานการณ์และสภาพปัญหา

การทุจริตเป็นปัญหาสำคัญที่อยู่คู่กับพัฒนาการของมวลมนุษยชาติ การตั้งขึ้น การปฏิวัติ การปฏิรูป การเปลี่ยนแปลง ตลอดจนการล่มสลายของวัฒนธรรมในสังคมมนุษย์หลายครั้งในประวัติศาสตร์โลก เช่น การเสื่อมถอยของจักรวรรดิโรมัน การปฏิรูปศาสนาของฝ่ายโปรเตสแตนต์ กระแสการเติบโตของระบอบประชาธิปไตยในโลกโลกาภิวัตน์แทนระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ การเติบโตของแนวคิดธรรมาภิบาลและบรรษัทภิบาล หรือการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Governance) ฯลฯ ล้วนถือกำเนิดโดยมีปัจจัยสำคัญมาจากเหตุการณ์ที่เชื่อว่าเป็นการทุจริตหรือการโกงในรูปแบบต่าง ๆ จนนำมาสู่การแก้ไขและต่อต้านระบบสังคมเดิม ดังนั้น มโนทัศน์ที่ว่าด้วยการทุจริตย่อมมีการผันแปรไปตามยุคสมัยในช่วงตลอดหลายศตวรรษที่ผ่านมา และยังมีความแตกต่างกันออกไปตามแต่ละพื้นฐานทางสังคมและวัฒนธรรมด้วย

ในยุคปัจจุบันการทุจริตถือเป็นสิ่งที่ทุกคนต้องยอมรับว่าเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศอย่างแท้จริง การทุจริตได้ฝังรากลึกในสังคมไทยมาเป็นเวลานาน ตั้งแต่ยุคสมัยที่ยังมิได้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครอง อาทิ การปกครองในรูปแบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ที่มีการสร้างความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างผู้ปกครองและผู้ถูกปกครอง (Vertical Relations) มีการเอื้อเพื่อเอื้อประโยชน์ จุนเจือกันในวงญาติ หรือที่เรียกว่าระบบอุปถัมภ์ (The patron-client system) ที่มีการให้ประโยชน์กันทั้งในอำนาจทางการเมือง ตำแหน่งหน้าที่ราชการ ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ และสถานะทางสังคม การทุจริตที่ฝังรากลึกในสังคมนี้มีใช้มีแค่รูปแบบเดียว แต่มีอยู่หลากหลาย อาทิ การติดสินบน การยกยอก การมีผลประโยชน์ทับซ้อน และพร้อมที่จะมีรูปแบบใหม่ ๆ ขึ้นตลอดเวลา เหล่านี้สะท้อนให้เห็นถึงพื้นฐานทางจิตใจในตัวละครที่ขาดคุณธรรม จริยธรรม และศีลธรรมอันดี อันเป็นผลให้บุคคลแสดงออกถึงพฤติกรรมการกระทำทุจริตโดยไร้ซึ่งความละอายต่อการกระทำของตน ไม่มีความรับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวม อีกทั้งไม่คำนึงถึงผลของการกระทำทุจริตในระยะยาว ที่ไม่เพียงแต่จะส่งผลกระทบต่อองค์กร หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียบุคคลใดหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง แต่ยังส่งผลกระทบระยะยาวถึงในระดับประเทศ จะเห็นได้ว่าการมีจิตสำนึก

มีพื้นฐานทางจิตใจที่ได้รับการปลูกฝังทางด้านคุณธรรม จริยธรรม และศีลธรรม ถือเป็นสิ่งสำคัญที่เป็นเสมือนเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจหรือเครื่องเตือนสติ อันจะทำให้บุคคลเกิดความอายในการกระทำผิดของตน

สาเหตุหลักที่ทำให้การทุจริตยังคงเป็นปัญหาเรื้อรังอยู่ในสังคมไทย เนื่องมาจากสภาพพื้นฐานทางสังคมที่สั่งสมมาและเป็นพื้นฐานสภาพสังคมปัจจุบัน เช่น

1. ความสำคัญของพิธีกรรม เนื่องจากชาวตะวันตกที่เข้ามาติดต่อกับเสนาบดีไทยสมัยอยุธยาต่างได้ให้ข้อสังเกตว่า คนไทยให้ความสำคัญแก่พิธีกรรมมาก และดูเหมือนจะให้ความสำคัญแก่สาระที่จะเจรรจากันน้อย สังคมไทยในปัจจุบันก็ให้ความสำคัญแก่พิธีกรรมมากกว่าเนื้อหา สังเกตได้จากการจัดประชุมสำคัญ ๆ ของหน่วยงานต่าง ๆ ผู้ดำเนินการอาจให้ความสำคัญแก่ประเด็นที่ว่า แจกกันดอกไม้ควรตั้งที่ใด หรือใครควรนั่งที่ใด จะรับประทานอาหารอะไรและอย่างไร มากกว่าเนื้อหาของการประชุมเสียอีก

2. ระบบอุปถัมภ์และระบบเครือญาติ ลักษณะเด่นของสังคมไทยคือระบบอุปถัมภ์และระบบเครือญาติ เนื่องจากความคิดหลักในการปกครองของไทย คือ ควบคุมคนเป็นชั้น ๆ ไป ทำให้ทุกคนที่ไม่ใช่ข้าราชการและลูกข้าราชการมีบรรดาศักดิ์ต้องขึ้นทะเบียนเป็นไพร่หลวงหรือไพร่สมอยู่ในปกครองของเจ้าหมู่ ไพร่สมเป็นไพร่ที่เป็นกำลังของเจ้านายและข้าราชการผู้มีบารมี จึงเท่ากับเข้าอยู่ในอุปถัมภ์ของเจ้าหมู่ทำให้มีผู้คุ้มครอง ส่วนระบบเครือญาติมีความสำคัญเพราะเครือญาติมีส่วนได้ส่วนเสียกับบุคคลในตระกูลในระบบกฎหมายไทยโบราณ ผู้ใดได้ดีเครือญาติก็มักได้ดีด้วยกัน ตกอับก็ตกอับด้วยกันทั้งหมด เช่น ในการถูกริบราชบาตร เป็นต้น ระบบอุปถัมภ์และระบบเครือญาติยังมีอิทธิพลในสังคมไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในวงการเมืองและระบบราชการถือเป็นการสืบทอดทางวัฒนธรรมที่เราเข้าใจได้จากการศึกษาพระไอยการต่าง ๆ ในกฎหมายตราสามดวง

3. ความเชื่อในไสยศาสตร์และวิญญานนิยม ความเชื่อในไสยศาสตร์และวิญญานนิยมยังเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินชีวิตของคนไทยทั่วไป ดังเช่นเมื่อต้อง “ต่อพิสูท” หรือ พิสูจน์ความจริงชั้นสุดท้ายเมื่อขาดพยานหลักฐานและพยานบุคคลที่ชี้ขาดไปทางใดทางหนึ่งได้ คู่ความก็อาจจะเลือกหนทางของไสยศาสตร์เข้ามาเป็นเครื่องช่วยตัดสิน เช่น ด่าน้ำลูยเพลิง หรือล้วงตะกั่ว เป็นต้น ดังปรากฏในพระไอยการพิสูจน์ด่าน้ำลูยเพลิง แต่คนไทยไม่ไว้ใจใครแม้กระทั่งเทวดา เพราะเมื่อเชิญภูติเชิญเทวดามาเป็นพยานในการพิสูจน์แล้ว หากเทวดาลำเอียงเข้าข้างคู่ความข้างหนึ่งข้างใด ก็มีคำสาปแช่งที่เป็นเงื่อนไขให้เทวดาตกนรกเหมือนกัน

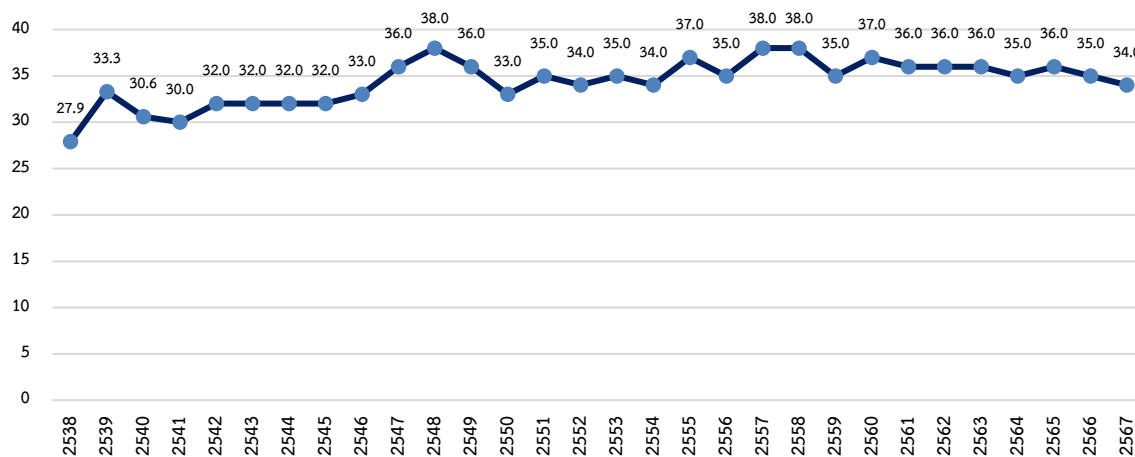
จากสาเหตุหลักของปัญหาการทุจริตทำให้เห็นได้ว่าตามหลักการของรัฐสมัยใหม่ คือ การแยกรัฐออกจากตัวบุคคล โดยตัวของบุคคลต้องแยกผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนรวมออกจากกัน คนในสังคมควรมีค่านิยมยึดผลประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าผลประโยชน์ส่วนตัว และไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน ซึ่งการเปลี่ยนแปลงทางกฎหมายของไทยมีจุดเริ่มต้นจากผลของสนธิสัญญาเบาว์ริง (Bowring Treaty) ในสมัยรัชกาลที่ 4 และมีรูปแบบของรัฐสมัยใหม่ในสมัยรัชกาลที่ 5 จนนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงระบอบการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นระบอบประชาธิปไตย กล่าวได้ว่าระบบมีการปรับเปลี่ยน แต่วิถีคิดของคนในสังคมยังไม่ปรับเปลี่ยนกรอบความคิด ยังยึดกับแนวความคิดแบบจารีตที่หยั่งรากฝังลึกในระดับค่านิยม ส่งผลต่อพฤติกรรมของผู้คนส่วนใหญ่ในสังคม

ที่ไม่สามารถแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตัวจากผลประโยชน์ส่วนรวม นำไปสู่การกระทำอันเป็นการทุจริต ซึ่งเป็นปัญหาเรื้อรังที่ยังมีแนวโน้มรุนแรงมากขึ้นตลอดเวลาที่ผ่านมา

ผลจากการดำเนินงานในช่วงที่ผ่านมา ภาคส่วนต่าง ๆ มีความตระหนักถึงผลกระทบของการทุจริตและให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาการทุจริตมากขึ้น โดยในฝ่ายบริหารได้มีการกำหนดนโยบาย แนวทาง กลไกผลักดัน และสนับสนุนทรัพยากรเพื่อแก้ไขปัญหาอย่างต่อเนื่องขณะที่ภาคส่วนต่าง ๆ ในสังคมก็มีความตื่นตัว เกิดเครือข่าย ชุมชนที่ไม่ทนต่อการทุจริต และได้เข้ามามีส่วนร่วมในการแจ้งเบาะแส เฝ้าระวัง และตรวจสอบการทุจริตในระดับพื้นที่ มากขึ้น ผ่านโครงการที่สำคัญ ได้แก่ โครงการ STRONG-จิตพอเพียงต้านทุจริต ที่มีการจัดตั้งชมรม STRONG-จิตพอเพียงต้านทุจริตในทุกจังหวัดทั่วประเทศ เพื่อทำหน้าที่จับตามองและแจ้งเบาะแสการทุจริต นอกจากนี้ ในส่วนของการดำเนินงานเพื่อปรับฐานความคิดปลูกฝังการคิดแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมในกลุ่มเด็กและเยาวชน คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2561 เห็นชอบหลักสูตรต้านทุจริตศึกษา (Anti-Corruption Education) และให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำหลักสูตรดังกล่าวไปพิจารณาปรับใช้กับกลุ่มเป้าหมาย ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอ เพื่อผลักดันการสร้างสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริตในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 มีหน่วยงานที่นำหลักสูตรต้านทุจริตศึกษาไปใช้ทั้ง 5 หลักสูตร และวันที่ 18 สิงหาคม 2564 คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้นำไปปรับใช้ตามแนวทางที่สำนักงาน ป.ป.ช. เสนอ เพื่อให้การขับเคลื่อนหลักสูตรต้านทุจริตศึกษาเกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม ตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ 21 การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. 2561-2580) ในการสร้างสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริตและส่งเสริมให้ประชาชนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริตต่อไป

องค์การสหประชาชาติ (United Nations : UN) และประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ได้ร่วมกันจัดทำอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. 2003 (United Nations Convention against Corruption : UNCAC) อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. 2003 เป็นอนุสัญญาฉบับแรกที่ให้ความสำคัญต่อความร่วมมือระหว่างประเทศในการติดตามทรัพย์สินที่ได้จากการทุจริตกลับคืน รวมทั้งการให้ความร่วมมือทางกฎหมายเพื่อดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิด โดยเนื้อหาหลักในอนุสัญญาดังกล่าวแบ่งเป็น 4 หมวดหลัก ได้แก่ (1) การป้องกันการทุจริต (2) การกำหนดความผิดทางอาญา (3) การบังคับใช้กฎหมายความร่วมมือระหว่างประเทศ และ (4) การติดตามทรัพย์สินคืน และประเทศไทยได้ให้สัตยาบันเข้าเป็นรัฐภาคีอย่างสมบูรณ์ เมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2554 เป็นลำดับที่ 149 ถือเป็นสัญญาณเริ่มต้นการแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันในประเทศไทย ต่อมาประเทศไทยในฐานะรัฐภาคี ได้ดำเนินการแก้ไขกฎหมายให้สอดคล้องกับพันธกรณีที่กำหนดในอนุสัญญา UNCAC เพื่อให้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการทุจริตมีประสิทธิภาพ มีมาตรฐานเทียบเท่าสากล สามารถปฏิบัติตามพันธกรณีอนุสัญญา UNCAC ในฐานะรัฐภาคีได้อย่างครบถ้วน และรองรับกลไกการประเมินติดตามการปฏิบัติตามอนุสัญญา UNCAC ซึ่งเริ่มขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2553 นับแต่ประเทศไทยดำเนินการให้สัตยาบันในอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. 2003 ดัชนีการรับรู้ทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) ได้คะแนนที่มีแนวโน้มดีขึ้นไม่มากนักจากปี พ.ศ. 2538 ถึงปี พ.ศ. 2567

จากดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) โดยองค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International : TI) ที่มีสถานะเป็นองค์กรภาคประชาสังคมระหว่างประเทศ มีวัตถุประสงค์ในการต่อสู้กับการทุจริตทุกรูปแบบด้วยการแสวงหาความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ และสร้างความตระหนักรู้ถึงผลเสียของการทุจริต ดำเนินการโดยคณะกรรมการบริหาร ซึ่งจะมาจากการเลือกโดยสมาชิกที่เป็นตัวแทนสาขาของแต่ละประเทศ และสมาชิกอิสระ เพื่อเป็นคณะกรรมการ จำนวน 10-13 คน มีวาระในการดำรงตำแหน่ง 3 ปี และดำรงตำแหน่งได้ไม่เกิน 3 วาระ มีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ ณ กรุงเบอร์ลิน ประเทศเยอรมนี ดัชนีนี้เริ่มจัดทำตั้งแต่ปี พ.ศ. 2536 (ค.ศ. 1993) เป็นต้นมา ดัชนีการรับรู้การทุจริต เป็นข้อมูลที่รวบรวมมาจากแหล่งข้อมูลที่แตกต่างกัน โดยองค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International : TI) ได้มีการประเมินดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2538-2567 ทั้งนี้ ในปี พ.ศ. 2538-2554 เป็นระบบคะแนน 1-10 ส่วนปี พ.ศ. 2555 เป็นต้นมา เป็นระบบคะแนน 1-100 โดยได้ปรับค่าคะแนนในแผนภาพปี พ.ศ. 2538-2554 เป็นระบบคะแนน 1-100 เพื่อสะดวกในการทำความเข้าใจ ดังแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 คะแนนการประเมินดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2538-2567 ของประเทศไทย

จะเห็นได้ว่า ตลอดระยะเวลา 29 ปีที่ผ่านมา สถานการณ์การทุจริตของประเทศไทย เมื่อพิจารณาจากดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) มีแนวโน้มทรงตัวอยู่ในช่วงต่ำกว่า 40 คะแนน มาโดยตลอด โดยค่าคะแนนล่าสุดขององค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International : TI) ได้เผยแพร่ผลดัชนีการรับรู้การทุจริต ประจำปี พ.ศ. 2567 (Corruption Perceptions Index : CPI 2024) เมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2568 โดยในครั้งนี้มีประเทศที่ได้รับการประเมินทั้งหมด 180 ประเทศ ดำเนินการสำรวจโดยอาศัยการประเมินจาก 13 แหล่งการประเมิน ปรากฏว่า 2 ใน 3 ของประเทศที่ได้รับการประเมิน มีระดับคะแนนที่ต่ำกว่า 50 คะแนน จากคะแนนเต็ม 100

ระดับคะแนน 10 อันดับแรก คือ Denmark (90 คะแนน) Finland (88 คะแนน) Singapore (84 คะแนน) New Zealand (83 คะแนน) Luxembourg (81 คะแนน) Norway (81 คะแนน) Switzerland (81 คะแนน) Sweden (81 คะแนน) Netherlands (78 คะแนน) Australia (77 คะแนน) Iceland (77 คะแนน) และ Ireland (77 คะแนน) สำหรับประเทศที่ได้รับคะแนนน้อยที่สุดคือ Syria (12 คะแนน) Venezuela (10 คะแนน) Somalia (9 คะแนน) และ South Sudan (8 คะแนน)

ประเทศไทยได้รับคะแนน 34 คะแนน อยู่ในอันดับที่ 107 จากประเทศที่ได้รับการประเมินทั้งหมด 180 ประเทศ และการจัดอันดับของประเทศอาเซียน อยู่ในอันดับที่ 5 รองจาก 1) Singapore 84 คะแนน 2) Malaysia 50 คะแนน 3) Vietnam 40 คะแนน และ 4) Indonesia 37 คะแนน ซึ่งถือว่าเป็นคะแนนที่ลดลงจากปี พ.ศ. 2566 ที่ได้รับคะแนน 35 คะแนน อยู่ในอันดับที่ 108

คะแนน CPI ในปี 2567 ประเทศอาเซียนคะแนนลดลงในหลายประเทศ ได้แก่ Vietnam (ลดลง 1 คะแนน) Thailand (ลดลง 1 คะแนน) Cambodia (ลดลง 1 คะแนน) Myanmar (ลดลง 4 คะแนน) และ Philippines (ลดลง 1 คะแนน) ซึ่งสะท้อนถึงระดับความโปร่งใสที่ลดลงของกลุ่มประเทศเหล่านี้ ขณะที่ในปี พ.ศ. 2567 มีประเทศอาเซียนที่มีคะแนนเพิ่มสูงขึ้น 3 ประเทศ ได้แก่ Singapore (เพิ่มขึ้น 1 คะแนน) Indonesia (เพิ่มขึ้น 3 คะแนน) และ Laos (เพิ่มขึ้น 5 คะแนน)

สาเหตุสำคัญของคะแนน CPI ที่มีการเปลี่ยนแปลงของประเทศไทยในปี พ.ศ. 2567 คะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI) จาก 9 แหล่งข้อมูล คือ

1. มีคะแนนเพิ่มขึ้นในแหล่งการประเมิน 5 แหล่ง ที่เกี่ยวข้องกับประเด็น ประสิทธิภาพการต่อต้านการทุจริต คือ PERC (เพิ่มขึ้น 4 คะแนน) V-DEM (เพิ่มขึ้น 3 คะแนน) PRS (เพิ่มขึ้น 1 คะแนน) BF-TI (เพิ่มขึ้น 1 คะแนน) WJP (เพิ่มขึ้น 1 คะแนน) ซึ่งการที่คะแนนมีระดับเพิ่มขึ้นในหลายแหล่งมากกว่าคะแนนที่ลดลง ถือเป็นแนวโน้มในการดำเนินการที่ดี เนื่องจากในสายตาผู้ประเมินอาจจะมองว่าการจัดการแก้ไขปัญหาการทุจริตในรอบปีที่ผ่านมามีประสิทธิภาพมากขึ้น มีเสรีภาพและความเป็นประชาธิปไตยของไทยในการตรวจสอบถ่วงดุลเพิ่มมากขึ้น รวมถึงความน่าเชื่อถือในกระบวนการยุติธรรมเพิ่มขึ้นเล็กน้อย

2. มีคะแนนลดลงในแหล่งการประเมิน 4 แหล่ง คือ IMD (ลดลง 7 คะแนน) GI (ลดลง 3 คะแนน) EIU (ลดลง 2 คะแนน) และ WEF (ลดลง 2 คะแนน) ส่วนใหญ่แหล่งการประเมินที่ลดลงจะเกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจ การอนุมัติ อนุญาต ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าการดำเนินธุรกิจยังคงมีความยุ่งยากในการติดต่อกับหน่วยงานภาครัฐและยังมีการเรียกรับสินบนจากภาครัฐกิจเอกชน แสดงให้เห็นถึงอุปสรรคในการประกอบธุรกิจในประเทศไทย ส่งผลต่อศักยภาพในการแข่งขันทางการค้า การลงทุนจากต่างประเทศลดลง นอกจากนี้ผลคะแนนที่ปรากฏยังมีความเชื่อมโยง ไปถึงการใช้จ่ายงบประมาณของภาครัฐยังไม่มีประสิทธิภาพ ไม่โปร่งใสในสายตาของผู้ประเมิน

ตารางที่ 1 คะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI) จาก 9 แหล่งข้อมูล ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2559-2567

แหล่งข้อมูล / ปี พ.ศ. (ค.ศ.)	2559 (2016)	2560 (2017)	2561 (2018)	2562 (2019)	2563 (2020)	2564 (2021)	2565 (2022)	2566 (2023)	2567 (2024)
IMD	44	43	41	45	41	39	43	43	<u>36</u>
WJP	37	40	40	38	38	35	34	33	34
BF-TI	40	37	37	37	37	37	37	33	34
PERC	38	41	37	38	38	36	35	37	41
WEF	37	42	42	43	43	42	45	36	<u>34</u>
PRS	32	32	32	32	32	32	32	32	33
EIU	37	37	37	37	37	37	37	37	<u>35</u>
GI	22	35	35	35	35	35	35	35	<u>32</u>
V-DEM	24	23	21	20	20	26	26	26	29

องค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International : TI) ได้มีข้อเสนอแนะสำคัญ จำนวน 5 ประเด็น คือ

1. สร้างกระบวนการคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแสการทุจริตไม่ให้ถูกคุกคามหรือมีการแทรกแซงโดยใช้อิทธิพลในการกำหนดนโยบายในระดับชาติและระดับนานาชาติ
2. ต้องสร้างความโปร่งใสและสภาพแวดล้อมที่ดีในการกำหนดนโยบายและการจัดสรรเงินงบประมาณ
3. เสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการต่อต้านการทุจริตร่วมกับการเปิดเผยข้อมูล (Open Data) เกี่ยวกับงบประมาณการดำเนินโครงการ รวมทั้งข้อมูลการเป็นคู่สัญญาภาครัฐ
4. การต่อต้านการทุจริตต้องส่งเสริมแนวความคิดการดำเนินการด้วยความซื่อตรง (Integrity)
5. ความรับผิดชอบ (Accountability) ซึ่งจะช่วยให้เกิดสภาพแวดล้อมในการต่อต้านการทุจริตที่เข้มแข็งยิ่งขึ้น

จากข้อมูลสะท้อนว่าสังคมไทยยังติดหล่มในประเด็นการขาดการรับรู้การทุจริต และตามหลังประเทศอื่น ๆ อยู่มาก เนื่องจากดัชนีดังกล่าวเปรียบเทียบกับประเทศทั้งสิ้น 180 ประเทศทั่วโลก แต่อันดับของประเทศไทยอยู่ระหว่างอันดับที่ 96-110 ซึ่งเป็นอันดับกลาง โดยการวัดค่าคะแนนนั้นหมายความว่า หากได้คะแนนน้อยก็หมายถึงมีการทุจริตที่สูง แต่หากได้คะแนนมากก็เท่ากับว่ายังมีความโปร่งใส ซึ่งเมื่อพิจารณาคะแนนจากหนึ่งร้อยคะแนนเต็มย้อนหลังทั้ง 5 ปี แล้วพบว่าประเทศไทยมีคะแนนที่ต่ำกว่าร้อยละ 50 ของคะแนนเต็มทุกปี

2.2 แนวทางการป้องกันการทุจริตของกระทรวงสาธารณสุข

กระทรวงสาธารณสุข กำหนดทิศทางการพัฒนากระทรวงสาธารณสุขตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (ด้านสาธารณสุข) ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงสาธารณสุข จัดทำแผนปฏิบัติการด้านการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566-2570) และจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566-2570) กระทรวงสาธารณสุข ได้ประกาศจุดยืนอย่างชัดเจนในการไม่ยอมรับการทุจริตทุกรูปแบบ สร้างวัฒนธรรมความซื่อสัตย์สุจริต ให้เกิดขึ้นในกระทรวงสาธารณสุขอย่างจริงจัง กระทรวงสาธารณสุขกำหนด **มาตรการ Three Pronged measures (มาตรการทอ 3 แฉก : LPL)** มาใช้ในการป้องกันการทุจริต ประกอบด้วย

1. **การบังคับใช้กฎหมาย (Law enforcement)** โดยการบังคับใช้กฎหมาย กฎ ระเบียบ กำหนดมาตรการลงโทษผู้กระทำผิดอย่างเด็ดขาด รวดเร็ว และเป็นธรรม

2. **การป้องกันการทุจริต (Prevention)** โดยการปรับปรุงกฎ ระเบียบและปิดช่องโหว่ สร้างและยกระดับคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ให้มีประสิทธิภาพและเข้มแข็ง และสร้างกลไกเครือข่ายการบริหารงานที่โปร่งใส ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ในการเฝ้าระวัง แจ้งเบาะแส และสร้างความเข้มแข็งของกลไกการตรวจสอบและร่วมกันต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ

3. **ความรอบรู้สู่ใจ (Literacy)** โดยการให้องค์ความรู้ที่เท่าทันต่อการทุจริต มีความรอบรู้ต่อสถานการณ์การทุจริตที่เปลี่ยนแปลงไป ปลุกและปลุกจิตสำนึก ปรับฐานความคิดที่ตัวบุคคล ให้สามารถแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนรวมออกจากกันได้โดยอัตโนมัติ

และขับเคลื่อนการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายตามคำขวัญ (Motto) ที่ว่า **“กระทรวงสาธารณสุข ใสสะอาด ร่วมต้านทุจริต” (Together Against Corruption : TAC)**

โดยที่การป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ของกระทรวงสาธารณสุข ยังมุ่งเน้นประเด็นการป้องกันการทุจริต ผ่านกระบวนการ 6 กระบวนการสำคัญ ที่เชื่อมโยงกับแผนปฏิบัติการด้านการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566-2570) ดังนี้

1. กระบวนการปลูกฝังวิธีคิด ปลูกจิตสำนึก ให้มีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต

การดำเนินการปลูกฝังวิธีคิด ปลูกจิตสำนึก ให้มีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริตต้องวางน้ำหนักไปที่การแก้ไขปัญหาคำความคิด พฤติกรรมการปฏิบัติของข้าราชการที่ไม่สอดคล้องกับแนวความคิดของการเป็น “บุคคลสาธารณะ” หรือ “ข้าราชการสมัยใหม่” แก้ไขปัญหาโดยใช้วิธีคิดแบบระบบเลขฐานสอง (Digital Thinking) หรือ Binary Thinking ภายใต้แนวคิด “จิตพอเพียงต้านทุจริต” ใช้โมเดล “STRONG” ขับเคลื่อนการปรับฐานความคิดของบุคลากรในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข เกี่ยวกับเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อนให้สามารถแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตัวกับผลประโยชน์ส่วนรวม ส่งเสริมให้มีระบบกล่อมเกลாதงสังคมในการต่อต้านการทุจริต ฝัง Chip วิธีคิดแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนรวมให้เกิดขึ้นโดยอัตโนมัติด้วยโมเดล STRONG ประกอบด้วย

S (Sufficiency) ความพอเพียง

T (Transparency) ความโปร่งใส

R (Realise) ความตื่นรู้

O (Onward) มุ่งไปข้างหน้า

N (Knowledge) ความรู้

G (Generosity) ความเอื้ออาทร

ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ข้อสำคัญ คือ การมีเหตุผล ความสมดุล การมีภูมิคุ้มกัน STRONG เกิดจากการผูกพันกันทุกเส้น จึงเป็นเหตุผลในการทำโมเดลความหมายของ STRONG ในแต่ละความหมาย

S-Sufficient หลักความพอเพียง ในความหมายของการต้านทุจริต โดยบุคคลสามารถคิดแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตัวหรือผลประโยชน์ส่วนรวมอย่างเป็นอัตโนมัติ

T-Transparent ความโปร่งใส คือ การสร้างวัฒนธรรมของการเปิดเผยข้อมูล

R-Realise ตื่นรู้ คือ การตื่นรู้และพร้อมที่จะลงมือทำตื่นรู้

ในปัญหาการทุจริต เฝ้าระวัง ซึ่งจะสอดคล้องกับ O-Onward O-Onward มุ่งไปข้างหน้า คือ การให้ผู้อื่นเปลี่ยนแปลงตามเราไปในทิศทางที่ถูกต้องคือ การต่อสู้ในจิตใจการไม่ทุจริต พัฒนาองค์กรของเราบริหารจัดการให้ดีขึ้น

N-Knowledge ความรู้ คือ การพัฒนาให้เกิดสิ่งใหม่ เพราะอนาคตอาจเกิดการเปลี่ยนแปลง ในทางของทุจริตมากขึ้น เช่น การจ่ายเงินสินบนอาจจะเป็นในรูปแบบดิจิทัล และไม่สามารถตรวจสอบ ความรู้เปลี่ยนแปลงเสมอในทุกเรื่อง

G-Generosity ความเอื้ออาทร คือ ความเอื้ออาทรตามจริยธรรมและจิตพอเพียง แต่สาเหตุ ของการเกิดการทุจริตมาจากระบบอุปถัมภ์ การช่วยเหลือครอบครัวและเครือญาติ **สำหรับความเอื้ออาทร ในนิยามนั้น มิได้ต้องการหวังผลตอบแทน**

ภายใต้สัญลักษณ์ STRONG คือ

1. **มือกำแน่นแนบไว้ที่หน้าอกข้างซ้าย** แสดงถึงความเข้มแข็งของใจในการต่อสู้กับการทุจริต ความยุติธรรม มุ่งมั่นสร้างสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต
2. **มือขวาที่กำแน่น** แสดงถึงการยึดมั่นค่านิยม **ความพอเพียง (S : sufficient)** ไม่แสวงหาผลประโยชน์ส่วนรวมมาเป็นของตน **โปร่งใส (T : transparent)** พร้อมให้ตรวจสอบได้
3. **กำมือแนบอกข้างซ้ายตรงหัวใจ** แสดงถึงการมี**ใจดี** **รู้ (R : realise)** ต่อปัญหา การทุจริต **มุ่งมั่นไปสู่อนาคตข้างหน้า (O : onward)** ในการแก้ไขปัญหาเพื่อความเจริญอย่างยั่งยืน ของชาติ **แสวงหาพัฒนาความรู้ (N : knowledge)** ให้เท่าทันต่อสถานการณ์ และ **มีความเอื้ออาทร (G : generosity)** ต่อกันบนพื้นฐานของจริยธรรมและกฎหมาย สอดคล้องกับโมเดลประเทศไทยสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน (Thailand 4.0) การพัฒนาที่สมดุลใน 4 มิติ (Thailand 4.0) คือ การยกระดับศักยภาพและคุณค่าของมนุษย์ (Human Wisdom) ด้วยการพัฒนาคนไทยให้เป็น **“มนุษย์ที่สมบูรณ์”** ผ่านการปรับเปลี่ยนระบบนิเวศคุณธรรม ระบบนิเวศจริยธรรม การเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างแรงบันดาลใจ บ่มเพาะความคิดสร้างสรรค์ ปลูกฝังจิตสาธารณะ ยึดประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง มีความซื่อสัตย์สุจริต มีวินัยมีคุณธรรมจริยธรรม มีความรับผิดชอบ เน้นการสร้างคุณธรรมร่วม และค่านิยมที่ดี คือ สังคมมีความหวัง (Hope) สังคมที่เปี่ยมสุข (Happiness) และสังคมที่มีความสมานฉันท์ (Harmony)

แนวคิด “จิตพอเพียงด้านทุจริต” ใช้โมเดล “STRONG” ขับเคลื่อนในการปรับฐาน ความคิดของบุคลากรในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขเกี่ยวกับเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อน ให้สามารถแยกแยะ ผลประโยชน์ส่วนตัวกับผลประโยชน์ส่วนรวม ส่งเสริมให้มีระบบกล่อมเกลากทางสังคมในการต่อต้าน การทุจริต ฝัง Chip วิธีคิดแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนรวมให้เกิดขึ้นโดยอัตโนมัติ ด้วยโมเดล STRONG นั้น ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงสาธารณสุข ได้จัดการอบรมหลักสูตร STRONGEST COACH เพื่อสร้างวิทยากรในการทำหน้าที่ส่งต่อความคิดและความรู้ในหลักสูตร ด้านทุจริตศึกษา (Anti-Corruption Education) กระทรวงสาธารณสุข STRONG : จิตพอเพียงด้านทุจริต เมื่อปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ผู้เข้ารับการอบรมหลักสูตร STRONGEST COACH ยังได้ร่วมลงนาม

ในพันธสัญญาของบุคลากรในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข STRONGEST COACH กระทรวงสาธารณสุข ใส่สะอาด ร่วมต้านทุจริต เมื่อวันที่ 4 มิถุนายน 2562 โดยผู้ที่เป็น STRONGEST COACH ได้มีพันธสัญญาร่วมกัน คือ “สาธารณสุข ซื่อสัตย์ โปร่งใส ตื่นรู้ สู้ทุจริต จิตพอเพียง” และให้ทุกหน่วยงานร่วมขับเคลื่อนชมรม STRONG ระดับจังหวัดอย่างบูรณาการร่วมกัน

“สาธารณสุข ซื่อสัตย์ โปร่งใส ตื่นรู้ สู้ทุจริต จิตพอเพียง”

2. กระบวนการป้องกันการทุจริตให้มีความเข้มแข็งและมีประสิทธิภาพ

2.1 การบริหารงานที่โปร่งใสตามหลักธรรมาภิบาลตามเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ราชการบริหารส่วนภูมิภาค (MOPH Integrity and Transparency Assessment : MOPH ITA)

การบริหารงานที่โปร่งใสตามหลักธรรมาภิบาลตามเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ราชการบริหารส่วนภูมิภาค (MOPH Integrity and Transparency Assessment : MOPH ITA) ด้วยการนำเครื่องมือการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) ของสำนักงาน ป.ป.ช. มาประยุกต์ใช้และทำการขยายผลสู่หน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ราชการบริหารส่วนภูมิภาค ซึ่งดำเนินการมาตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 จวบจนปัจจุบัน ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงสาธารณสุข ได้นำกรอบการประเมินของสำนักงาน ป.ป.ช. ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2562-2568 มาประยุกต์ใช้ภายใต้รายละเอียดข้อคำถามตามแบบสำรวจหลักฐานเชิงประจักษ์ (Evidence-Based Integrity and Transparency Assessment : EBIT) ใน 5 ดัชนี ปรับเปลี่ยนเป็น 9 ตัวชี้วัด และพัฒนาจากแบบสำรวจหลักฐานเชิงประจักษ์ (Evidence-Based Integrity and Transparency Assessment : EBIT) เป็นแบบวัดการเปิดเผยข้อมูลสาธารณะ (MOPH Open Data Integrity and Transparency Assessment : MOIT) ที่มุ่งเน้นให้หน่วยงานเป้าหมายให้ความสำคัญกับการเปิดเผยข้อมูลและการให้บริการสาธารณะผ่านระบบสารสนเทศเป็นหลักเพื่อให้เข้ากับบริบทการบริหารราชการของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ราชการบริหารส่วนภูมิภาค หน่วยงานเป้าหมายสามารถดำเนินการประเมินตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดได้อย่างครบถ้วน ถูกต้อง และสะดวกรวดเร็ว ผ่านระบบการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงาน (MOPH Integrity and Transparency Assessment) หรือที่เรียกย่อ ๆ ว่า ระบบ MITAS ตอบโจทย์การปฏิบัติราชการบนดิจิทัลแพลตฟอร์มได้อย่างต่อเนื่อง หน่วยงานเป้าหมายในปีนี้เป็นหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ราชการบริหารส่วนภูมิภาค จำนวน 1,855 หน่วยงาน ประกอบด้วยสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด จำนวน 76 หน่วยงาน โรงพยาบาลศูนย์/โรงพยาบาลทั่วไปจำนวน 116 หน่วยงาน สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ จำนวน 878 หน่วยงาน และโรงพยาบาลชุมชน จำนวน 785 หน่วยงาน

2.2 มาตรการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ราชการบริหารส่วนภูมิภาค

เพื่อส่งเสริมความโปร่งใสและป้องกันการทุจริต ป้องกันการรับสินบน ป้องกันการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม และลดการใช้ดุลพินิจ ดังรายละเอียด

2.2.1 การเผยแพร่ข้อมูลต่อสาธารณะ และการปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 3 ตุลาคม 2560 ที่มีมติให้หน่วยงานภาครัฐถือปฏิบัติและดำเนินการ ตามประกาศคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เรื่อง กำหนดข้อมูลข่าวสารตามเกณฑ์มาตรฐานความโปร่งใส และตัวชี้วัดความโปร่งใสของหน่วยงานของรัฐเป็นข้อมูลข่าวสารที่ต้องจัดไว้ให้ประชาชนตรวจสอบได้ตามมาตรา 9 วรรคหนึ่ง (8) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 อย่างเคร่งครัด

2.2.2 การประกาศเจตนาสมัครหรือคำมั่นของผู้บริหารสูงสุดคนปัจจุบันว่าจะปฏิบัติหน้าที่ และบริหารหน่วยงานอย่างซื่อสัตย์สุจริตโปร่งใสและเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล มีการสื่อสารที่ทรงพลังที่แสดงออกถึงความโปร่งใสในการบริหารราชการอย่างมีธรรมาภิบาล และให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สามารถตรวจสอบได้

2.2.3 การกำกับติดตามการดำเนินงานตามเจตนาสมัครหรือคำมั่นของผู้บริหาร ในการต่อต้านการทุจริต

2.2.4 การประเมินความเสี่ยงการทุจริตของการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ และการดำเนินกิจกรรมที่แสดงถึงการจัดการความเสี่ยงการทุจริต

2.2.5 การรายงานการให้หรือรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดของหน่วยงาน ในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ราชการบริหารส่วนภูมิภาค

2.2.6 การป้องกันการทุจริตและแก้ไขการกระทำผิดวินัยของเจ้าหน้าที่รัฐ ใน 4 มาตรการ ประกอบด้วย

(1) มาตรการการใช้รถราชการ

(2) มาตรการการเบิกค่าตอบแทนการปฏิบัติงานนอกเวลาราชการ และในวันหยุดราชการ ค่าตอบแทนเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานให้กับหน่วยบริการในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ค่าตอบแทนโดยไม่ทำเวชปฏิบัติส่วนตัวและหรือปฏิบัติงานในโรงพยาบาลเอกชน ค่าเบี้ยเลี้ยงเหมาจ่าย และเงินเพิ่มสำหรับตำแหน่งที่มีเหตุพิเศษของผู้ปฏิบัติงานด้านการสาธารณสุข

(3) มาตรการการจัดทำโครงการฝึกอบรม ศึกษาดูงาน ประชุม และสัมมนา

(4) มาตรการจัดหาพัสดุตามที่กฎหมายกำหนด

2.2.7 การใช้ทรัพย์สินของราชการและการขอยืมทรัพย์สินของเจ้าหน้าที่รัฐ

2.2.8 การส่งเสริมความโปร่งใสในการจัดซื้อจัดจ้างหรือการจัดหาพัสดุ การตรวจสอบความเกี่ยวข้องและความสัมพันธ์ระหว่างเจ้าหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างว่ามีความสัมพันธ์สนิทสนมกับผู้มาเสนองานหรือไม่

2.2.9 การให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในภารกิจของหน่วยงาน กำหนดช่องทางการรับฟังความคิดเห็น และเปิดโอกาสให้เกิดการมีส่วนร่วม

2.2.10 แนวทางปฏิบัติในการรับส่วนแถมพิเศษ ส่วนชดเชย ส่วนสนับสนุน หรือส่วนอื่นใดเพิ่มเติมจากที่หน่วยงานของรัฐกำหนดไว้ในขอบเขตของงาน หรือรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุของสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

2.2.11 การจัดสวัสดิการภายในของสถานพยาบาล

2.2.12 นโยบาย No Gift Policy พัฒนาระบบราชการไทยให้โปร่งใส ไร้ผลประโยชน์ โดยหน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงานประกาศตนเป็นหน่วยงานที่เจ้าหน้าที่ของรัฐทุกคนไม่รับของขวัญและของกำนัลทุกชนิดจากการปฏิบัติหน้าที่

2.2.13 การให้หรือรับของขวัญหรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้ เช่น การงดการให้และรับของขวัญในโอกาสต่าง ๆ โดยให้ใช้บัตรอวยพร หรืออวยพรในสื่อสังคมออนไลน์ หรือผ่านโปรแกรมประยุกต์ (Application) Line ทดแทน

2.2.14 การจัดให้มีการเรียไรของหน่วยงานของรัฐ โดยปฏิบัติตามคู่มือการปฏิบัติงาน เรื่อง แนวทางการเรียไรของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับปรับปรุง)

2.2.15 พัฒนาระบบการตรวจสอบภายในให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และถือว่าเป็นภารกิจที่สำคัญซึ่งหัวหน้าส่วนราชการต้องกำกับดูแลด้วยตนเอง

2.2.16 เสริมสร้างหน่วยตรวจสอบภายในให้เป็นกลไกอิสระ และมีความเป็นมืออาชีพในการเฝ้าระวังการทุจริตในหน่วยงาน

2.2.17 เสริมสร้างความเข้มแข็งของกระบวนการตรวจสอบภายใน และการควบคุมภายในของหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพ และนำผลการตรวจสอบภายในและการประเมินการควบคุมภายในของหน่วยงานตรวจสอบมาปฏิบัติอย่างจริงจัง

2.2.18 พัฒนาระบบการบริหารงานบุคคล โดยยึดหลักคุณธรรมในการบริหารงานบุคคล

2.3 มาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการล่องละเมิดหรือคุกคามทางเพศในการทำงาน ของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ราชการบริหารส่วนภูมิภาค

เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมสุจริตในองค์กร และการเคารพสิทธิมนุษยชนที่เป็นจริยธรรมสากล หน่วยงานต้องมีนโยบายที่เคารพสิทธิมนุษยชนและจริยธรรมที่เป็นสากล และมีแนวปฏิบัติที่เคารพสิทธิมนุษยชนและศักดิ์ศรีของผู้ปฏิบัติงาน รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยหลายฉบับ รวมถึงฉบับปัจจุบัน

ปีพุทธศักราช 2560 ได้กำหนดหลักการเกี่ยวกับศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของประชาชนชาวไทย ไม่ว่าจะเหล่ากำเนิด เพศ หรือศาสนาใด ย่อมได้รับความคุ้มครองโดยเสมอกัน นอกจากนี้ การที่ประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ (Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination Against Women–CEDAW) ส่งผลให้ประเทศไทยมีข้อผูกพันในการส่งเสริมสิทธิมนุษยชนของสตรี คุ้มครองและพิทักษ์สิทธิสตรี เพื่อให้เกิดความเท่าเทียมและความเป็นธรรมทางสังคมบนพื้นฐานในเรื่องเพศ โดยมุ่งให้เกิดความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันของหญิงและชาย ห้ามไม่ให้กระทำการเลือกปฏิบัติโดยเงื่อนไขต่าง ๆ รวมถึงเงื่อนไขในเรื่องเพศ และยังให้มีการส่งเสริมความเสมอภาคหญิงชาย ส่งผลให้หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องต้องนำไปกำหนดเป็นนโยบายและทิศทางการดำเนินงาน เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 21 เมษายน 2563 ที่เห็นชอบมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศในการทำงาน ตามที่กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เสนอ พระราชบัญญัติส่งเสริมความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. 2558 เป็นสิ่งที่แสดงถึงความมุ่งมั่นของประเทศไทยในการส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างเพศ โดยกำหนดการห้ามการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ อันหมายถึงการกระทำ หรือไม่กระทำการใด อันเป็นการแบ่งแยก กีดกัน หรือจำกัดสิทธิประโยชน์ใด ๆ ไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อม โดยปราศจากความชอบธรรม เพราะเหตุที่บุคคลนั้นเป็นเพศชายหรือเพศหญิง หรือมีการแสดงออกที่แตกต่างจากเพศโดยกำเนิด

ปัจจุบันประเทศไทยมีการประกาศใช้กฎหมายที่มุ่งส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างเพศ และกำหนดโทษสำหรับผู้กระทำการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ ได้แก่

1) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 หมวด 3 สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย มาตรา 27 ได้วางหลักการเกี่ยวกับความเสมอภาคของเพศชายและหญิง โดยกำหนดให้เพศชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน และห้ามมิให้นำความแตกต่างของบุคคลในเรื่องเพศมาเป็นเหตุในการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม

2) พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 มาตรา 8 ได้แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 มาตรา 16 โดยห้ามมิให้นายจ้าง หัวหน้างาน ผู้ควบคุมงาน หรือผู้ตรวจงาน กระทำการล่วงเกิน คุกคาม หรือก่อความเดือดร้อนรำคาญทางเพศต่อลูกจ้าง ทั้งนี้ มาตรา 147 ของพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 ได้กำหนดโทษของผู้ที่ฝ่าฝืนมาตรา 16 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

3) พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 22) พ.ศ. 2558 มาตรา 8 ได้แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 397 โดยกำหนดโทษของบุคคลที่กระทำการใด ๆ ต่อผู้อื่น อันเป็นการรังแก ข่มเหง คุกคาม หรือกระทำให้ได้รับความอับอายหรือเดือดร้อนรำคาญ ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 5,000 บาท และหากเป็นการกระทำในที่สาธารณะหรือต่อหน้าธารกำนัล หรือเป็นการกระทำอันมีลักษณะส่อไปในทางที่จะล่วงเกินทางเพศ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 1 เดือน

หรือปรับไม่เกิน 10,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ แต่หากเป็นการกระทำโดยอาศัยเหตุที่ผู้กระทำมีอำนาจเหนือผู้ถูกกระทำ อันเนื่องจากความสัมพันธ์ในฐานะที่เป็นผู้บังคับบัญชา นายจ้าง หรือผู้มีอำนาจเหนือประการอื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 1 เดือน และปรับไม่เกิน 10,000 บาท

4) พระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. 2558 ซึ่งเป็นพระราชบัญญัติที่ตราขึ้นเพื่อกำหนดมาตรการคุ้มครองผู้ถูกเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ และป้องกันมิให้มีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ

5) พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 มาตรา 83 (8) กำหนดให้ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องไม่กระทำการอันเป็นการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศตามที่กำหนดในกฎ ก.พ. โดยมาตรา 84 กำหนดให้ข้าราชการพลเรือนสามัญที่ฝ่าฝืนข้อห้ามตามมาตรา 83 เป็นผู้กระทำผิดวินัย ซึ่งต่อมา ก.พ. ได้ออก กฎ ก.พ. ว่าด้วยการกระทำอันเป็นการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ พ.ศ. 2553 เพื่อกำหนดรูปแบบการกระทำที่จะถือว่าเป็นการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ ตามมาตรา 83 (8) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551

6) ประกาศคณะกรรมการแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ เรื่อง มาตรฐานขั้นต่ำของสภาพการจ้างในรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2549 ข้อ 10 ห้ามมิให้นายจ้าง ผู้ซึ่งเป็นหัวหน้างาน ผู้ควบคุมงาน หรือผู้ตรวจงาน กระทำการล่วงเกิน คุกคาม หรือก่อความเดือดร้อนรำคาญทางเพศต่อลูกจ้าง

7) มาตรการทางการบริหารเพื่อประสิทธิภาพในการดำเนินการทางวินัยและจริยธรรมของสำนักงาน ก.พ. ที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 16 มีนาคม 2564 ในห้องค์กรกลางบริหารงานบุคคลประเภทต่าง ๆ นำมาตรการทางการบริหารที่เกี่ยวข้องกับวินัยและจริยธรรมอย่างร้ายแรงของแต่ละองค์กรกลางบริหารงานบุคคล เช่น การสั่งพักราชการด้วยการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน การสั่งให้ประจำส่วนราชการ การสั่งสำรองราชการ หรือการสั่งการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดินที่มีอยู่ มาใช้ในการดำเนินการทางวินัยกับข้าราชการที่ถูกล่าว่าว่ามีพฤติกรรมชู้สาวหรือล่วงละเมิดทางเพศ หรือคุกคามทางเพศ รวมถึงการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการกระทำการล่วงละเมิดทางเพศหรือคุกคามทางเพศ ตามหนังสือกระทรวงสาธารณสุข ที่ สธ 0218.04/ว 197 ลงวันที่ 2 เมษายน 2564

8) แนวทางการใช้มาตรการทางการบริหารแก่ข้าราชการที่มีพฤติกรรมเข้าข่ายกระทำผิดวินัยร้ายแรง ที่สำนักงาน ก.พ. แจ้งเวียนให้ส่วนราชการทราบและถือปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 16 มีนาคม 2564 ตามหนังสือกระทรวงสาธารณสุข ที่ สธ 0218.04/ว 137 ลงวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2566

3. กระบวนการสนับสนุนแนวร่วมปฏิบัติกับภาคเอกชนในการต่อต้านการทุจริต

โดยการสร้างและพัฒนากลไกกระบวนการป้องกันการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการติดต่อกับหน่วยงานภาครัฐ เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 12 กันยายน 2560 เรื่อง มาตรการป้องกันการทุจริตในกระบวนการเบิกจ่ายยาตามสิทธิสวัสดิการรักษายาบาลข้าราชการ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง

การดำเนินการตามข้อเสนอของสำนักงาน ป.ป.ช. ข้อ 1.3.1 “ห้ามไม่ให้หน่วยงานที่ทำการจัดซื้อทำการหารายได้ในลักษณะผลประโยชน์ต่างตอบแทนทุกประเภทจากบริษัทฯเข้ากองทุนสวัสดิการสถานพยาบาล” และข้อ 1.4 “ให้เพิ่มความเข้มงวดของระบบตรวจสอบภายในทั้งในระดับสถานพยาบาลและระดับหน่วยงานต้นสังกัดของสถานพยาบาล” ดังรายละเอียด

3.1 ปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 12 กันยายน 2560 เรื่อง มาตรการป้องกันการทุจริตในกระบวนการเบิกจ่ายยาตามสิทธิสวัสดิการรักษายาพยาบาลข้าราชการ ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอ

3.1.1 ห้ามไม่ให้หน่วยงานที่ทำการจัดซื้อทำการหารายได้ในลักษณะผลประโยชน์ต่างตอบแทนทุกประเภทจากบริษัทฯเข้ากองทุนสวัสดิการสถานพยาบาล

3.1.2 ให้หน่วยงานที่ทำการจัดซื้อต้องคำนึงถึงปัจจัยด้านต้นทุน (cost) มาตรฐาน (standard) ระยะเวลาในการส่งมอบ (time) การให้บริการ (service) และราคา (price) ประกอบการตัดสินใจ

3.1.3 ให้หน่วยงานที่ทำการจัดซื้อกำหนดคุณสมบัติของบริษัทผู้ค้าในร่างขอบเขตของงานหรือรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุ (Term of Reference : TOR) ให้บริษัทผู้ค้าต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ตามมาตรา 174 มาตรา 175 และมาตรา 176 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 และนิติบุคคลมีระบบอบรมเกณฑ์จริยธรรมฯ แก่พนักงาน โดยให้เป็นคะแนนบวกในคะแนนในหลักเกณฑ์การประเมินประสิทธิภาพต่อราคา (price performance)

3.1.4 ให้หน่วยงานที่ทำการจัดซื้อใช้กลไกต่อรองราคาตามที่คณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติกำหนด

3.2 บังคับใช้เกณฑ์จริยธรรมการจัดซื้อจัดหาและเวชภัณฑ์ที่มีโซ่ยา ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง เกณฑ์จริยธรรมการจัดซื้อจัดหาและการส่งเสริมการขายยาและเวชภัณฑ์ที่มีโซ่ยาของกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. 2564 ที่ประกาศลงในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 138 ตอนพิเศษ 104 ง ลงวันที่ 15 พฤษภาคม 2564 อย่างเคร่งครัด กำหนดให้เกณฑ์จริยธรรมเป็นกลยุทธ์เสริมสร้างธรรมาภิบาลระบบจัดซื้อและควบคุมค่าใช้จ่ายด้านยาของสถานพยาบาลทุกแห่งในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

3.3 ประชาสัมพันธ์และปลูกฝังให้บุคลากรและภาคประชาชนมีความตระหนักรู้ถึงความสำคัญของการเสนอขายยาอย่างเหมาะสม

3.4 ประกาศเจตนารมณ์ร่วมกันในการปฏิบัติตนตามเกณฑ์จริยธรรมการจัดซื้อจัดหาและเวชภัณฑ์ที่มีโซ่ยา ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง เกณฑ์จริยธรรมการจัดซื้อจัดหาและการส่งเสริมการขายยาและเวชภัณฑ์ที่มีโซ่ยาของกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. 2564

3.5 สร้างเครือข่ายที่ประกอบไปด้วยบุคลากรในสถานบริการและประชาชน ทำการเฝ้าระวังและตรวจสอบการส่งเสริมการขายยา และการใช้ยาอย่างไม่เหมาะสม รวมถึงมีช่องทางในการร้องเรียนและแจ้งข้อมูลการกระทำผิดให้แก่หน่วยงานที่มีความรับผิดชอบโดยตรง

4. กระบวนการปราบปรามการทุจริต

โดยการสร้างและพัฒนากลไกและกระบวนการปราบปรามการทุจริตให้มีความรวดเร็ว เต็มขีด และเป็นธรรม กลไกและกระบวนการปราบปรามการทุจริตมีประสิทธิภาพและเท่าทันต่อพลวัตของการทุจริต การสืบสวนข้อร้องเรียนข้อกล่าวหาให้ดำเนินการโดยองค์คณะสหวิชาการในกระบวนการปราบปรามการทุจริต พัฒนาสมรรถนะและองค์ความรู้ให้แก่องค์คณะสหวิชาการในกระบวนการปราบปรามการทุจริต พัฒนากฎหมายปรับปรุงกฎ ระเบียบ ให้เท่าทันต่อพลวัตของการทุจริต เพิ่มประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมาย เพื่อให้ผู้กระทำความผิดถูกลงโทษทางวินัยด้วยความรวดเร็ว โปร่งใส เป็นธรรม ถูกต้องตามหลักกฎหมาย เท่าทันต่อสถานการณ์การทุจริต และพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งภายใน ภายนอกกระทรวงสาธารณสุข องค์การต่อต้านการทุจริต เพื่อสนับสนุนองค์ความรู้และข้อมูลในการปราบปรามการทุจริต เป็นไปตามมาตรการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในระบบราชการของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 27 มีนาคม 2561

4.1 มาตรการจัดการเรื่องร้องเรียนการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 27 มีนาคม 2561

4.1.1 กำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับรายละเอียดการจัดการเรื่องร้องเรียนการทุจริต และประพฤติมิชอบ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 27 มีนาคม 2561

4.1.2 กำหนดช่องทางแจ้งเรื่องร้องเรียนการทุจริตและประพฤติมิชอบ

4.1.3 จัดทำข้อมูลเชิงสถิติเรื่องร้องเรียนการทุจริตและประพฤติมิชอบ

4.1.4 ประชาสัมพันธ์ช่องทางแจ้งเรื่องร้องเรียนการทุจริตและประพฤติมิชอบ

4.2 พัฒนาสมรรถนะและองค์ความรู้ให้แก่องค์คณะสหวิชาการในกระบวนการปราบปรามการทุจริต ดังนั้น การสืบสวนข้อร้องเรียนข้อกล่าวหาให้ดำเนินการโดยองค์คณะสหวิชาการในกระบวนการปราบปรามการทุจริต

5. กระบวนการส่งเสริมคุณธรรมของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ราชการบริหารส่วนภูมิภาค ผ่านกลไกชมรมจริยธรรม

กระทรวงสาธารณสุข ได้จัดทำแผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566-2570) ที่ให้ความสำคัญกับความสอดคล้องของแผน 3 ระดับ ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2560 เรื่อง “แนวทางการเสนอแผนเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรี” โดยมีความสอดคล้องกับแผนระดับที่ 1 แผนระดับที่ 2 และแผนระดับที่ 3 ดังนี้

แผนระดับที่ 1 สอดคล้องกับประเด็นยุทธศาสตร์ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 3 ประเด็นยุทธศาสตร์ คือ ด้านที่ 3 การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ด้านที่ 4 การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม และด้านที่ 6 การปรับสมดุลและพัฒนาาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

แผนระดับที่ 2 สอดคล้องและถ่ายทอดเป้าหมายทั้งระดับภาพรวมและระดับแผนย่อย รวมถึงแนวทางการพัฒนาจากแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ 10 การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม ประเด็นที่ 11 การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต ประเด็นที่ 15 พลังทางสังคม และประเด็นที่ 21 การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ แผนการปฏิรูปประเทศด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ (ฉบับปรับปรุง) และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570) หมายความว่า 12 ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต และนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ ไปสู่การปฏิบัติในระดับโครงการ

แผนระดับที่ 3 สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566-2570) ยุทธศาสตร์ด้านมาตรฐานทางจริยธรรมและการส่งเสริมจริยธรรมภาครัฐ (พ.ศ. 2565-2570) และแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2565-2570) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

แผนปฏิบัติการราชการด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566-2570) นี้ เป็นแผนพัฒนาเชิงประเด็น ซึ่งเป็นแผนต่อเนื่องจากแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรม กระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2560-2564) ที่ขยายระยะเวลาการดำเนินการถึงปี พ.ศ. 2565 และแผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรม กระทรวงสาธารณสุข ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ภายใต้แผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรม กระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2560-2564) ที่ขยายระยะเวลาการดำเนินการถึงปี พ.ศ. 2565 มีความเกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงและส่งเสริมสนับสนุนซึ่งกันและกันกับแผนทั้ง 3 ระดับ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือให้หน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขใช้เป็นแนวทางในการขับเคลื่อนผลักดันสู่การปฏิบัติให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายของแผนระดับ 1 ถึงแผนระดับ 3 ภายในกรอบระยะเวลาที่กำหนด โดยมีเป้าหมายคือ **กระทรวงสาธารณสุข เป็นองค์กรคุณธรรมต้นแบบอย่างยั่งยืน** หน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข และหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขผ่านเกณฑ์การประเมินเป็นองค์กรคุณธรรมต้นแบบ และหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขผ่านเกณฑ์การประเมิน ITA เมื่อสิ้นสุดแผน ทั้งนี้ การขับเคลื่อนสู่เป้าหมายดังกล่าวนี้ ประกอบด้วย 3 ตัวชี้วัด คือ (1) ร้อยละของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขผ่านเกณฑ์การประเมินเป็นองค์กรคุณธรรมต้นแบบ (2) ร้อยละของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขผ่านเกณฑ์การประเมินเป็นองค์กรคุณธรรมต้นแบบ (3) ร้อยละของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขผ่านเกณฑ์การประเมิน ITA และ (4) ดัชนีความสุขคนทำงาน มีแผนย่อย จำนวน 4 แผนย่อย ดังนี้ แผนย่อยที่ 1 สร้างสภาพแวดล้อมและพัฒนาหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ให้เป็นองค์กรส่งเสริมการทำความดี เป็นองค์กรคุณธรรมต้นแบบ แผนย่อยที่ 2 เพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ ระบบ และกลไกการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม แผนย่อยที่ 3 ส่งเสริมให้กระทรวงสาธารณสุขเป็นแบบอย่างการส่งเสริมองค์กรคุณธรรมต้นแบบ และแผนย่อยที่ 4 ส่งเสริมมาตรฐานทางจริยธรรม และสร้างสังคม-วัฒนธรรม ภายในหน่วยงาน มุ่งหวังให้กระทรวงสาธารณสุขมีระบบการบริหารจัดการด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมบนฐานชีวิตวิถีใหม่ที่มีความเข้มแข็งและมีความยั่งยืน โดยมีหลักกรรมทางศาสนา ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

และวิถีวัฒนธรรมไทยที่ดั้งเดิม เป็นหลักนำทางและหลักคิดในการดำรงชีวิตวิถีใหม่และการพัฒนา ให้ปรากฏชัดเป็นรูปธรรมในกระทรวงสาธารณสุข พัฒนาบุคลากรในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขอย่างสมดุล ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา และคุณธรรม จริยธรรม เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีความพร้อมในทุกมิติ ส่งเสริมการทำความดีอย่างเป็นระบบ ส่งเสริมพัฒนาระบบเครดิตสังคม (Social Credit) การให้ด้วยพลังบวก เป็นแหล่งเรียนรู้ปลูกฝัง / ฝึกฝนพัฒนาคนในด้านคุณธรรม จริยธรรม ตลอดจน เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับหน่วยงานอื่นในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม บนฐานคิดการรับรู้ถึงเป้าหมาย หรือ Sense of Purpose นั่นคือการรับรู้ และสร้างเป้าหมายร่วมกันเพื่อเปลี่ยนแปลงอนาคต ของกระทรวงสาธารณสุขไปสู่สิ่งที่ดีขึ้น โดยคำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวมก่อนประโยชน์ของตนเอง หรือพวกพ้อง และร่วมมือกันสร้างเป้าหมายของกระทรวงสาธารณสุข ทำสิ่งที่ยิ่งใหญ่ร่วมกัน ด้วยการมองไปข้างหน้า เปลี่ยนแปลงไปสู่สิ่งที่ดีกว่า นำสู่การเป็นกระทรวงคุณธรรม (Moral Ministry of Public Health) ภายใต้อุดมคติคุณธรรม 5 ประการ นั่นคือ พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา กตัญญู และค่านิยม ของบุคลากรกระทรวงสาธารณสุข “MOPH” โดยให้ค่านิยม “MOPH” ฝังอยู่ในจิตวิญญาณของบุคลากรสาธารณสุข ทุกคน ไม่ว่าจะเป้าหมายการทำงานจะเป็นอย่างไรก็จะประสบความสำเร็จ เพื่อให้เกิดการพัฒนาคน และพัฒนาระบบคุณธรรม จริยธรรมที่ดีและยั่งยืน ตลอดจนพัฒนาภาคีเครือข่ายร่วมขับเคลื่อนคุณธรรม จริยธรรม ให้มากขึ้นอย่างมีคุณภาพและต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาและสร้างระบบนิเวศคุณธรรม ระบบนิเวศจริยธรรม วัฒนธรรมจริยธรรม ในกระทรวงสาธารณสุขสู่สังคมคุณธรรมอย่างยั่งยืน มีความพร้อมสำหรับวิถีชีวิต ในศตวรรษที่ 21 ต่อไป

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 มุ่งเน้นการขับเคลื่อนการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ในกระทรวงสาธารณสุข ให้มีความต่อเนื่องและมีทิศทางเดียวกัน โดยให้ **“คุณธรรมนำการพัฒนา”** สร้าง **“องค์กรคุณธรรม”** ให้สัมฤทธิ์ผลในเชิงประจักษ์ ให้กระทรวงสาธารณสุขเป็นกระทรวงคุณธรรม ภายใต้อุดมคติปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเสริมสร้างระบบคุณธรรมของกระทรวงสาธารณสุข ให้เข้มแข็งบนฐานคิดการยึดถือประโยชน์ของประชาชาติเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตน นำสู่การเป็น กระทรวงคุณธรรม (Moral Ministry of Public Health) ภายใต้อุดมคติคุณธรรม 5 ประการ คือ **พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา กตัญญู** และระบบเครดิตสังคม (Social Credit) ส่งเสริมการให้ด้วยพลังเชิงบวกและบูรณาการ แนวทางการสร้างความเข้มแข็งของ **“บวร”** (บ้าน-ชุมชน / วัด-ศาสนสถาน / โรงเรียน-ส่วนราชการ) เพื่อความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ของชุมชนคุณธรรมน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน 2562 โดยกำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566-2570) ตามบริบทของหน่วยงานในสังกัดสำนักงาน ปลัดกระทรวงสาธารณสุข ราชการบริหารส่วนภูมิภาค

นอกจากนี้ ได้กำหนด **Positive Reflection** ในตนเอง ประเด็นคุณธรรม **พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา กตัญญู**

Moral Positive Reflection	องค์ประกอบ
<p>พอเพียง</p> <p>การดำเนินชีวิตผ่านกระบวนการคิดและการตัดสินใจอย่างรอบคอบด้วยความพอดี พอใจในสิ่งที่ตนเองมีอยู่ไม่เบียดเบียน หรือทำให้ตนเอง และผู้อื่นเดือดร้อน สามารถพึ่งพาตนเองได้ และเตรียมพร้อมรับผลกระทบหรือการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคตบนพื้นฐานความดี</p>	<p>1. ความพอประมาณ</p> <p>ความพอดีในการใช้ชีวิตที่ไม่น้อยเกินไป และไม่มากเกินไป พอใจในสิ่งที่ตนเองมีอยู่ โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น</p>
	<p>2. ความมีเหตุผล</p> <p>กระบวนการคิดและตัดสินใจเกี่ยวกับการใช้ชีวิตอย่างรอบคอบ โดยพิจารณาเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง และผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการตัดสินใจ และการกระทำ</p>
	<p>3. ภูมิคุ้มกัน</p> <p>การวางแผนใช้ชีวิตอย่างรอบคอบ สามารถพึ่งพาตนเองได้และการเปิดใจเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ เพื่อเตรียมพร้อมรับผลกระทบ หรือการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต</p>
<p>วินัย</p> <p>การแสดงออกถึงการยอมรับ และการประพฤติปฏิบัติตามบรรทัดฐานทางสังคม สามารถกำกับตนเองทั้งความคิดและการกระทำ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ และอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างปกติสุขมีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงาน หรือดำเนินกิจกรรมใด ๆ ตามบทบาทหน้าที่ ยอมรับผลอันเกิดจากการกระทำของตนเอง และพร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น</p>	<p>1. การยอมรับและปฏิบัติตามบรรทัดฐานทางสังคม</p> <p>การแสดงออกถึงการยอมรับและการประพฤติปฏิบัติตามวิถีประชา จารีต และกฎหมาย เพื่อควบคุมความประพฤติของบุคคล อันจะนำไปสู่สังคมที่มีระเบียบ และดำรงอยู่ได้อย่างยั่งยืนและปกติสุข</p>
	<p>2. การควบคุมตนเอง</p> <p>ความสามารถในการกำกับตนเองทั้งความคิด และการกระทำให้อยู่ในระเบียบกฎเกณฑ์ เพื่อนำตนเองให้สามารถบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างปกติสุข</p>

Moral Positive Reflection	องค์ประกอบ
	<p>3. การตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ของตน ความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานหรือกิจกรรมใด ๆ ให้บรรลุผลที่ตรงเวลา ตามบทบาทหน้าที่ หรือตามที่ได้รับมอบหมายได้อย่างเต็มความสามารถ</p> <p>4. การยอมรับผลการกระทำของตน การยอมรับผลอันเกิดจากการกระทำของตนเอง ทั้งผลในทางบวกทางลบ รวมถึงข้อผิดพลาด และพร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น</p>
<p>สุจริต</p> <p>การปฏิบัติต่อตนเองและผู้อื่น ตามแนวทางที่ถูกต้อง กล่าวคือ ตรงไปตรงมา สำนึกรู้ รวมถึงการปฏิเสธการกระทำที่ไม่ถูกต้องอันจะก่อให้เกิดความเสียหาย</p>	<p>1. ความละเอียดต่อการทำสิ่งที่ไม่ถูกต้อง การแสดงความรู้สึกไม่สบายใจ รังเกียจ อาย กระดากใจในใจตน ไม่กล้าทำสิ่งที่ไม่สมควรเป็น ไม่ว่าจะทำต่อหน้าหรือลับหลังผู้อื่น</p> <p>2. การไม่เอาเปรียบและไม่แสวงหาผลประโยชน์ การกระทำในสิ่งที่ตรงไปตรงมา รักษาความสัตย์ ไม่เอาเปรียบ และไม่ยึดผลประโยชน์อันมิชอบ ของตนเองและพวกพ้องเพียงฝ่ายเดียว</p> <p>3. การยืนหยัดในความถูกต้อง การแสดงออกหรือการสนับสนุนความคิด การกระทำที่ถูกต้องตามกฎหมาย และต่อต้านการทุจริต ด้วยความกล้าหาญ แม้ว่าจะมีความยากลำบาก หรืออุปสรรคขัดขวาง</p>
<p>จิตอาสา</p> <p>การทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น องค์กร และสังคม ด้วยความสมัครใจโดยไม่หวังผลตอบแทน</p>	<p>1. จิตอาสา การทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น องค์กร และสังคม ด้วยความสมัครใจ โดยไม่หวังผลตอบแทน</p>
	<p>2. สำนึกสาธารณะ การตระหนักถึงคุณค่าของทรัพยากร สิ่งแวดล้อม และสาธารณะสมบัติ ด้วยการเอาใจใส่ ดูแลรักษา โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมเป็นสำคัญ</p>

Moral Positive Reflection	องค์ประกอบ
	3. การเสียสละเพื่อช่วยเหลือผู้อื่น การอุทิศร่างกาย สติปัญญา ทรัพย์สิน และเวลา เพื่อแก้ปัญหาหรือสร้างความสุขให้กับผู้อื่น โดยไม่ทำให้ตนเองและผู้อื่นเดือดร้อน
กัตัญญ การแสดงออกถึงการสำนึก การเคารพนับถือ และการตอบแทนในความคิดที่ตนเองหรือสังคม โดยรวมได้รับประโยชน์ในทางที่ถูกต้องเหมาะสม ซึ่งเป็นการแสดงออกในทางที่ดีเมื่อมีโอกาส และจะต้องไม่ไปละเมิดสิทธิผู้อื่น ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน หรือได้รับผลกระทบในทางเสียหาย	1. การสำนึกในความดี การเห็นคุณค่า รู้สึกขอบคุณ คิดในทางบวก หรือมีทัศนคติที่ดีต่อคุณความดีที่ตนเอง หรือส่วนรวมได้กระทำ หรือได้รับประโยชน์ ในทางที่ถูกต้องเหมาะสม
	2. การเคารพความดี การชื่นชม ยกย่อง ให้เกียรติในความดีที่ตนเอง หรือส่วนรวมได้รับประโยชน์ในทางที่ถูกต้อง โดยแสดงออกด้วยความสุภาพเหมาะสม
	3. การตอบแทนความดี การประพฤติตนในทางที่ดีเมื่อมีโอกาส โดยไม่ละเมิดสิทธิหรือทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน เพื่อแสดงความขอบคุณความดีที่ตนเอง หรือส่วนรวมได้รับประโยชน์ในทางที่ถูกต้อง

6. กระบวนการคุ้มครองจริยธรรม

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 หมวด 5 การรักษาราชการข้าราชการ มาตรา 78 บัญญัติให้ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องรักษาราชการ ตามที่ส่วนราชการกำหนดไว้ โดยมุ่งประสงค์ให้เป็นข้าราชการที่ดี มีเกียรติและศักดิ์ศรีความเป็นข้าราชการ โดยเฉพาะในเรื่องต่อไปนี้

1. การยึดมั่นและยืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง
2. ความซื่อสัตย์สุจริตและความรับผิดชอบ
3. การปฏิบัติหน้าที่ด้วยความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้
4. การปฏิบัติหน้าที่โดยไม่เลือกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม
5. การมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 76 วรรคสาม บัญญัติให้รัฐพึงจัดให้มีมาตรฐานทางจริยธรรม เพื่อให้หน่วยงานของรัฐใช้เป็นหลักในการกำหนดประมวลจริยธรรม สำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานนั้น ๆ ซึ่งต้องไม่ต่ำกว่ามาตรฐานทางจริยธรรมดังกล่าว

พระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. 2562 กำหนดหลักเกณฑ์การประพฤติปฏิบัติอย่างมีคุณธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ประกอบด้วย

1. ยึดมั่นในสถาบันหลักของประเทศ อันได้แก่ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
2. ซื่อสัตย์สุจริต มีจิตสำนึกที่ดี และรับผิดชอบต่อหน้าที่
3. กล้าตัดสินใจ และกระทำในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม
4. คิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว และมีจิตสาธารณะ
5. มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน
6. ปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรมและไม่เลือกปฏิบัติ
7. ดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดีและรักษาภาพลักษณ์ของทางราชการ

และพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. 2562 มาตรา 5 ได้กำหนดมาตรฐานทางจริยธรรมซึ่งเป็นหลักเกณฑ์การประพฤติปฏิบัติอย่างมีคุณธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อใช้เป็นหลักสำคัญในการจัดทำประมวลจริยธรรมของหน่วยงานของรัฐ

คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ในฐานะองค์กรกลางบริหารงานบุคคลของข้าราชการพลเรือน ได้จัดทำประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน เพื่อใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการปฏิบัติตน และรักษาคุณงามความดีที่ข้าราชการต้องยึดถือในการปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นไปตามมาตรา 6 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. 2562 ที่บัญญัติให้องค์กรกลางบริหารงานบุคคลของหน่วยงานของรัฐ มีหน้าที่จัดทำประมวลจริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่อยู่ในความรับผิดชอบ ประกอบกับระเบียบคณะกรรมการมาตรฐานทางจริยธรรมว่าด้วยหลักเกณฑ์การจัดทำประมวลจริยธรรม ข้อกำหนดจริยธรรม และกระบวนการรักษาวินัยของหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. 2563

ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม 2564 และมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

ข้อ 1 ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือนนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ 2 ข้าราชการพลเรือนพึงปฏิบัติตนเพื่อรักษาวินัย ดังต่อไปนี้

- (1) ยึดมั่นในสถาบันหลักของประเทศ อันได้แก่ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ด้วยการแสดงออกถึงความภูมิใจในชาติและรักษาผลประโยชน์ของชาติ ปฏิบัติตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ เคารพในความแตกต่างของการนับถือศาสนา ปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญและกฎหมาย และเทิดทูนรักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์
- (2) ซื่อสัตย์สุจริต ปฏิบัติหน้าที่อย่างตรงไปตรงมาตามกฎหมายและตามทำนองคลองธรรม โปร่งใส และตรวจสอบได้ ไม่แสดงออกถึงพฤติกรรมที่มีนัยเป็นการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ รับผิดชอบต่อหน้าที่ มีความพร้อมรับการตรวจสอบและรับผิดชอบ มีจิตสำนึกที่ดี โดยคำนึงถึงสังคม สิ่งแวดล้อม สิทธิมนุษยชน และเคารพต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

(3) กล้าตัดสินใจและยืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม กล้าคัดค้านในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง กล้าเปิดเผยหรือรายงานการทุจริตประพฤติมิชอบต่อผู้มีหน้าที่รับผิดชอบ ใช้ดุลพินิจในการปฏิบัติหน้าที่ โดยปราศจากอคติ และไม่ยอมกระทำในสิ่งที่ไม่เหมาะสมเพียงเพื่อรักษาประโยชน์หรือสถานภาพของตนเอง

(4) คิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว ไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน เสียสละ มีจิตสาธารณะ สามารถแยกเรื่องส่วนตัวออกจากหน้าที่การงาน ไม่กระทำการอันมีลักษณะเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม และไม่ประกอบกิจการ หรือเข้าไปเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์อันเกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ของตน

(5) มุ่งผลสัมฤทธิ์ ประสิทธิภาพ และคุณภาพของงาน ปฏิบัติงานด้วยความรวดเร็วทันต่อเวลาและสถานการณ์ คำนึงถึงประโยชน์และความคุ้มค่าในการใช้ทรัพยากรของรัฐ รักษามาตรฐานการทำงานที่ดี พัฒนาคณะอย่างต่อเนื่อง ใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม เชื่อมั่นในระบบการทำงานเป็นทีม ให้บริการแก่ประชาชนด้วยความเต็มใจ และเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง

(6) ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรม ปราศจากอคติ และไม่เลือกปฏิบัติ โดยการใช้ความรู้สึกหรือความสัมพันธ์ส่วนตัวหรือเหตุผลของความแตกต่างทางเชื้อชาติ ศาสนา เพศ อายุ สภาพร่างกาย สถานะทางเศรษฐกิจสังคม และต้องรักษาความเป็นกลางทางการเมือง โดยไม่อาศัยตำแหน่งหน้าที่ซึ่งอาจมีลักษณะเป็นการให้คุณให้โทษแก่นักการเมืองและพรรคการเมือง

(7) ดำรงตนเป็นแบบอย่างด้วยการเป็นข้าราชการที่ดีและรักษาภาพลักษณ์ของทางราชการ พึงปฏิบัติตนให้เป็นที่เชื่อถือศรัทธาแก่ประชาชน ปฏิบัติต่อประชาชนด้วยความสุภาพอ่อนน้อมถ่อมตน ไม่อ้างหรือใช้อำนาจโดยปราศจากเหตุผล ดำเนินชีวิตอย่างเรียบง่ายโดยน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พระบรมราชาบาท หลักคำสอนทางศาสนามาปรับใช้ และปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีด้วยการเคารพกฎหมายและมีวินัย

ข้อ 3 หากข้าราชการพลเรือนผู้ใดจะต้องยึดถือหรือปฏิบัติตามจรรยาวิชาชีพตามกฎหมายหรือข้อบังคับอื่นใดที่กำหนดไว้โดยเฉพาะ นอกจากจะต้องรักษจริยธรรมตามที่บัญญัติไว้ในประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือนนี้แล้ว จะต้องยึดมั่นในจรรยาวิชาชีพนั้นด้วย

ข้อ 4 การจัดทำแนวทางการปฏิบัติตนของข้าราชการพลเรือนตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือนนี้ ให้เป็นไปตามที่ ก.พ. กำหนด

ข้อ 5 ให้กรรมการ พนักงานราชการ พนักงาน ลูกจ้าง และผู้ปฏิบัติงานอื่น ยึดถือปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือนนี้ด้วย

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงสาธารณสุข ดำเนินการคุ้มครองจริยธรรมในสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข โดยขับเคลื่อนผ่านกลไกคณะกรรมการจริยธรรมประจำสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ตามหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการฯ เพื่อให้บุคลากรสาธารณสุขได้รับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในทุกมิติ ครอบคลุมมิติของสถาบัน มิติของบุคคล มิติด้านปรัชญา ความเชื่อและอุดมการณ์ มิติด้านกฎระเบียบ และมิติในเชิงบริบทต่าง ๆ ตลอดจนงานแสวงหาแนวทางที่เหมาะสมกับบริบทในทุกมิติ เชื่อมโยงกับแผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม

กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566-2570) ที่บรรลุตามเป้าประสงค์เดียวกัน และค่านิยมของบุคลากรกระทรวงสาธารณสุข MOPH ที่มุ่งเน้นการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมให้เกิดเป็นรูปธรรมอย่างต่อเนื่องในหน่วยงานระดับจังหวัด ให้เกิดเป็นวัฒนธรรมองค์กรคุณธรรมที่ร่วมพัฒนาหน่วยงานบริการในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขเป็นหน่วยงานคุณธรรม เพื่อให้บุคลากรสาธารณสุขทำงานบนพื้นฐานความรู้คู่คุณธรรม มีความสุขทั้งผู้ให้บริการและผู้รับบริการ รวมถึงการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการจริยธรรมประจำสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขด้วย

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงสาธารณสุข ได้เสนอรายชื่อบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการจริยธรรมประจำสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งปลัดกระทรวงสาธารณสุข ได้เห็นชอบรายชื่อบุคคลเพื่อเสนอให้ สำนักงาน ก.พ. แต่งตั้งเป็นคณะกรรมการจริยธรรมประจำสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข เรียบร้อยแล้ว ประกอบด้วย

1. นายเกียรติภูมิ วงศ์รจิต	ประธานกรรมการ
2. นายธงชัย กิริติหัตถยากร	กรรมการ
3. นางพรรณพิมล วิปุลากร	กรรมการ
4. นางชยานันท์ อัยตา	กรรมการ
5. นางสาวรภมล อยู่เนา	กรรมการ
6. นางสุดชีวัน เพ็งทอง	กรรมการ
7. นายศักดา อัลภาชน์	กรรมการและเลขานุการ

การแต่งตั้งคณะกรรมการจริยธรรมประจำสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 3 ปี นับแต่วันที่คณะกรรมการข้าราชการพลเรือนมีประกาศแต่งตั้งตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร 1019/ว 22 ลงวันที่ 23 กันยายน 2564 เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาและการแต่งตั้งคณะกรรมการจริยธรรม และมีหน้าที่และอำนาจ ตามข้อ 7 ของข้อกำหนดว่าด้วยกระบวนการรักษาจริยธรรม : กลไกและการบังคับใช้ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน ประกาศ ณ วันที่ 31 สิงหาคม พ.ศ. 2564 ดังนี้

1. ให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนงาน โครงการส่งเสริมจริยธรรมของส่วนราชการ
2. ให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับนโยบายการส่งเสริมจริยธรรม รวมถึงการพัฒนาจริยธรรมและการนำพฤติกรรมทางจริยธรรมไปใช้ในกระบวนการบริหารงานบุคคลของส่วนราชการ
3. ส่งเสริม และให้คำแนะนำเกี่ยวกับการบังคับใช้ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือนและข้อกำหนดจริยธรรม
4. สอดส่อง ดูแลให้มีการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน พิจารณาให้ความเห็นเมื่อมีกรณีร้องเรียนกล่าวหาหรือมีข้อสงสัยว่าข้าราชการในส่วนราชการมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมหรือฝ่าฝืนจริยธรรม

5. เสนอมาตรการส่งเสริมหรือจูงใจเพื่อพัฒนาให้ข้าราชการในส่วนราชการมีพฤติกรรมเป็นแบบอย่างที่ดี และมาตรการดำเนินการกับข้าราชการในส่วนราชการที่มีพฤติกรรมฝ่าฝืนจริยธรรม
6. เสริมสร้างการทำงานร่วมกันระหว่างข้าราชการในส่วนราชการ คณะกรรมการจริยธรรม และประสานความร่วมมือกับคณะกรรมการ องค์กรหรือหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
7. รณรงค์ ส่งเสริมความเข้าใจต่อสาธารณะเกี่ยวกับประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน และข้อกำหนดจริยธรรมของส่วนราชการ ตลอดจนส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบพฤติกรรมทางจริยธรรมของข้าราชการในส่วนราชการ
8. ตรวจสอบข้อเท็จจริงและเสนอความเห็นต่อหัวหน้าส่วนราชการเมื่อมีกรณีร้องเรียนกล่าวหา หรือมีข้อสงสัยว่าข้าราชการในส่วนราชการมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมหรือฝ่าฝืนจริยธรรม ในกรณีหัวหน้าส่วนราชการมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมหรือฝ่าฝืนจริยธรรม ให้เสนอผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือขึ้นไปพิจารณา
9. ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน และข้อกำหนดจริยธรรมของส่วนราชการ
10. คัดกรองและประกันความเป็นอิสระและเที่ยงธรรมของกลุ่มงานจริยธรรมของส่วนราชการ
11. คัดกรองข้าราชการซึ่งปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือนอย่างตรงไปตรงมา มิให้ผู้บังคับบัญชาใช้อำนาจโดยไม่เป็นธรรมต่อผู้นั้น
12. ส่งเรื่องให้ ก.พ. พิจารณาวินิจฉัยในกรณีที่เห็นว่าเรื่องนั้นเป็นเรื่องสำคัญหรือมีผลกระทบในวงกว้างหลายส่วนราชการ
13. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ ก.พ. หรือ ก.ม.จ. มอบหมาย

**“จงรักภักดี มีความซื่อสัตย์ กล้ายืนหยัดในสิ่งที่ถูกต้อง
ครองประโยชน์ส่วนรวม ร่วมมุ่งผลสัมฤทธิ์ คิด ปฏิบัติอย่างเป็นธรรม
ดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดี”**

สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข จัดทำข้อกำหนดจริยธรรมเจ้าหน้าที่ของรัฐ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. 2562 ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน และแนวทางการปฏิบัติตนของข้าราชการพลเรือนตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน โดยที่พระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. 2562 มาตรา 6 วรรค 4 บัญญัติให้หน่วยงานของรัฐ อาจจัดทำข้อกำหนดจริยธรรมเพื่อใช้บังคับกับเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานนั้นเพิ่มเติมจากประมวลจริยธรรมให้เหมาะสมกับภารกิจที่มีลักษณะเฉพาะของหน่วยงานของรัฐนั้นด้วยก็ได้

สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข เป็นส่วนราชการที่มีหน้าที่หลักในการให้บริการด้านการแพทย์และสาธารณสุขแก่ประชาชน เพื่อให้ประชาชนมีสุขภาพที่ดี และสามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุขทุกด้าน สอดคล้องกับสภาพปัญหาของแต่ละพื้นที่ โดยให้บริการประชาชนอย่างเป็นธรรม ครอบคลุม

และมีมาตรฐาน ดังนั้น การที่จะปฏิบัติหน้าที่ให้แก่ประชาชนอย่างมีคุณภาพ จึงขึ้นอยู่กับการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งต้องมีจิตสำนึกในหน้าที่ กระทำในสิ่งที่ถูกต้อง เป็นธรรม เสียสละ และมุ่งประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 6 วรรค 4 แห่งพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. 2562 และระเบียบคณะกรรมการมาตรฐานทางจริยธรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์การจัดทำประมวลจริยธรรม ข้อกำหนดจริยธรรม และกระบวนการรักษาจริยธรรมของหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. 2563 ข้อ 12 สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข จึงกำหนดข้อกำหนดจริยธรรมเจ้าหน้าที่ของรัฐสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. 2564 เพื่อให้เจ้าหน้าที่ของรัฐสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข มีความประพฤติดี สำนึกในหน้าที่ ยึดหลักคุณธรรมจริยธรรม และถือเอาประโยชน์สาธารณะเป็นที่ตั้ง เป็นข้าราชการที่ดี มีเกียรติ มีศักดิ์ศรี สร้างความเลื่อมใสศรัทธา ความเชื่อถือ และยกย่องจากประชาชน โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ข้อกำหนดจริยธรรมนี้ ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ 2 เจ้าหน้าที่ของรัฐในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขพึงปฏิบัติตนเพื่อรักษาจริยธรรม ดังต่อไปนี้

2.1 ยึดมั่นในสถาบันหลักของประเทศ อันได้แก่ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

1) มีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

(1) จงรักภักดีต่อประเทศชาติ มีความภูมิใจในความเป็นไทย รักษาผลประโยชน์ของชาติ และรักษาความลับเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ

(2) มีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า

(3) นำหลักธรรมคำสอนตามศาสนาที่ตนเคารพนับถือ มาเป็นแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ ดำรงชีวิตด้วยความเรียบง่าย ประหยัด เหมาะสมกับฐานะของตนและสังคม โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น และปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดีงามของสังคม

(4) ส่งเสริม สนับสนุนให้มีการปฏิบัติศาสนกิจสืบทอดและทำนุบำรุงศาสนา ให้มีความเจริญยั่งยืน

(5) แสดงออกถึงความเคารพ เทิดทูน และรักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์

(6) สนับสนุนและมีส่วนร่วมกับกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติในโอกาสต่าง ๆ

2) ยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ผู้ใดจะละเมิดมิได้ ผู้ใดจะกล่าวหาหรือฟ้องร้องพระมหากษัตริย์ทางใด ๆ มิได้

3) เป็นจิตอาสา ทำความดีด้วยหัวใจ โดยอุทิศตนกระทำการอันเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมสนองพระราชปณิธานพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว ที่ทรงสืบสาน รักษา ต่อยอด

4) เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องเคารพและปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญและกฎหมายอย่างตรงไปตรงมา

5) เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องยึดถือและปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดีงามของสังคม นำคำสอนทางศาสนาเป็นแนวทางในการดำรงชีวิตด้วยความเรียบง่าย ประหยัด เหมาะสมกับฐานะของตนและสังคม โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น

2.2 ชื่อสัตย์สุจริต มีจิตสำนึกที่ดี และรับผิดชอบต่อหน้าที่

1) เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องมีจิตสำนึกที่ดี และมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ เสียสละปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรวดเร็ว โปร่งใส ตรวจสอบได้ โดยต้องวางตน ดังนี้

(1) มีความชื่อสัตย์สุจริต อุดม และมีความเพียร ใช้ความรู้ สติปัญญา คุณธรรม เป็นภูมิคุ้มกันในการดำเนินชีวิต

(2) ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความชื่อสัตย์สุจริต ยึดถือผลประโยชน์ของทางราชการมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว

(3) ปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ เสียสละและอุทิศเวลาให้แก่ทางราชการจนงานสำเร็จถูกต้องตามมาตรฐานของงาน

(4) อุทิศตนให้กับการปฏิบัติงานในหน้าที่ด้วยความรอบคอบระมัดระวัง และเต็มกำลังความสามารถที่มีอยู่ ในกรณีที่ต้องไปปฏิบัติงานอื่นของรัฐด้วย จะต้องไม่ทำให้งานในหน้าที่เสียหาย

(5) ละเว้นจากการกระทำทั้งปวงที่จะก่อให้เกิดความเสียหายต่อตำแหน่งหน้าที่ของตน หรือของข้าราชการอื่น ไม่ก้าวร้าวหรือแทรกแซงการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการอื่นโดยมิชอบ

(6) ใช้ดุลพินิจและตัดสินใจในการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรู้ความสามารถเต็มที่ปฏิบัติในวิชาชีพ ตรงไปตรงมา ปราศจากอคติส่วนตัว ตามข้อมูลพยานหลักฐานและความเหมาะสมของแต่ละกรณี

(7) รับผิดชอบในผลการปฏิบัติหน้าที่ราชการของตน พร้อมทั้งจะรับการตรวจสอบและรับผิดชอบในผลของการปฏิบัติงานเมื่อเกิดความบกพร่องผิดพลาดขึ้น โดยต้องรีบแก้ไขให้ถูกต้อง และแจ้งให้หัวหน้าส่วนราชการทราบโดยพลัน

(8) ไม่ขัดขวางการตรวจสอบของหน่วยงานที่มีหน้าที่ตรวจสอบตามกฎหมาย หรือประชาชน ต้องให้ความร่วมมือกับหน่วยงานที่มีหน้าที่ตรวจสอบตามกฎหมาย หรือประชาชนในการตรวจสอบ โดยให้ข้อมูลที่แท้จริงและครบถ้วน เมื่อได้รับคำร้องขอในการตรวจสอบ

(9) ไม่สั่งราชการด้วยวาจาในเรื่องที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ราชการ ในกรณีที่สั่งราชการด้วยวาจาในเรื่องดังกล่าว ให้ผู้ใต้บังคับบัญชาบันทึกเรื่องเป็นลายลักษณ์อักษรตามคำสั่งเพื่อให้ผู้ส่งพิจารณาสั่งการต่อไป

2) เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องแยกเรื่องส่วนตัวออกจากตำแหน่งหน้าที่ และยึดถือประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตัว โดยต้องวางตน ดังนี้

(1) รับประโยชน์จากการปฏิบัติราชการเฉพาะที่ทางราชการจัดให้ตามกฎหมาย และระเบียบ

(2) ไม่ใช่ตำแหน่งหน้าที่แสวงหาผลประโยชน์เพื่อตนเองหรือผู้อื่น

(3) ไม่นำความสัมพันธ์ส่วนตัวที่ตนมีต่อบุคคลอื่น ไม่ว่าจะป็นญาติ พี่น้อง พรรคพวก เพื่อนฝูง หรือผู้มีบุญคุณส่วนตัว มาประกอบการใช้ดุลพินิจให้เป็นคุณหรือเป็นโทษแก่บุคคลนั้น หรือปฏิบัติต่อบุคคลนั้นต่างจากบุคคลอื่นเพราะชอบหรือชัง

(4) ไม่ใช่เวลาราชการ เงิน ทรัพย์สิน บุคลากร บริการ หรือสิ่งอำนวยความสะดวกของทางราชการ ไปเพื่อประโยชน์ส่วนตัวของตนเองหรือผู้อื่น เว้นแต่ได้รับอนุญาตโดยชอบด้วยกฎหมาย

(5) ไม่กระทำการใด หรือดำรงตำแหน่ง หรือปฏิบัติภารกิจใดในฐานะส่วนตัว ซึ่งก่อให้เกิดความเคลือบแคลงหรือสงสัยว่าจะขัดกับประโยชน์ส่วนรวมที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน้าที่

(6) ในการปฏิบัติหน้าที่ที่รับผิดชอบในหน่วยงานโดยตรงหรือหน้าที่อื่นในราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน หรือหน่วยงานของรัฐ ข้าราชการต้องยึดถือประโยชน์ของทางราชการเป็นหลัก ในกรณีที่มีความขัดแย้งระหว่างประโยชน์ของทางราชการ หรือประโยชน์ส่วนรวมกับประโยชน์ส่วนตัว หรือส่วนกลุ่มอันจำเป็นต้องวินิจฉัยหรือชี้ขาด ต้องยึดประโยชน์ของทางราชการ และประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ

2.3 กล้าตัดสินใจและกระทำในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม

เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องยึดมั่นในจริยธรรมและยืนหยัด กระทำในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม โดยต้องวางตน ดังนี้

1) กล้ายืนหยัดในสิ่งที่ถูกต้อง

2) ไม่อดทนต่อการทุจริตทุกรูปแบบ

3) ไม่ตกอยู่ใต้อิทธิพล ไม่ใช่อิทธิพล และไม่ใช้อำนาจในทางที่ไม่ถูกต้องในการปฏิบัติงานตลอดจนการดำรงชีวิตส่วนตัว เพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนในองค์กรทุกรูปแบบ

4) มีสัจจะและไม่สัญญาใด ๆ กับบุคคลอื่นโดยมุ่งผลประโยชน์หรือความก้าวหน้า

ของตนเอง

5) ปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความถูกต้องชอบธรรมตามกฎหมาย และตามทำนอง

คลองธรรม

6) ปฏิบัติตามคำสั่งบังคับบัญชาที่ชอบด้วยกฎหมายและกล้าคัดค้าน หรือโต้แย้งคำสั่งที่ไม่ถูกต้องหรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย

7) ยืนหยัดในการปฏิบัติงานในหน้าที่ตามหลักวิชาและจรรยาวิชาชีพด้วยความกล้าหาญ

8) กล้าแจ้งเหตุหรือร้องเรียนในกรณี que พบเห็นการกระทำผิดหรือการกระทำที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ

9) เปิดเผยมการทุจริตที่พบเห็นหรือรายงานการทุจริตประพฤติมิชอบต่อผู้บังคับบัญชา หรือผู้มีหน้าที่รับผิดชอบโดยไม่ปล่อยปละละเลย

2.4 คิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว และมีจิตสาธารณะ

เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องละเว้นจากการแสวงประโยชน์ที่มีขอบโดยอาศัยตำแหน่งหน้าที่และไม่กระทำการอันเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม โดยต้องวางตน ดังนี้

- 1) มีความมุ่งมั่น เสียสละ มีจิตสาธารณะในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน
- 2) ไม่เรียกรับ หรือยอมจะรับ หรือยอมให้ผู้อื่นเรียกรับ หรือยอมจะรับซึ่งของขวัญ แทนตนหรือญาติของตน ไม่ว่าจะก่อนหรือหลังดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติหน้าที่ไม่ว่าจะเกี่ยวข้องหรือไม่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่หรือไม่ก็ตาม เว้นแต่เป็นการให้โดยธรรมจรรยาหรือเป็นการให้ตามประเพณีหรือให้แก่บุคคลทั่วไป
- 3) ไม่ใช้ตำแหน่ง หรือกระทำการที่เป็นคุณ หรือเป็นโทษแก่บุคคลใด เพราะมีอคติ
- 4) ไม่เสนอ หรืออนุมัติโครงการ การดำเนินการ หรือการทำนิติกรรม หรือสัญญา ซึ่งตนเองหรือบุคคลอื่นจะได้ประโยชน์อันมิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมาย
- 5) การดำเนินการใด ๆ ต้องมีเหตุผล และใช้ความรู้ตามหลักวิชาการมาพิจารณาให้เชื่อมโยงอย่างรอบคอบและระมัดระวัง โดยคำนึงถึงประโยชน์ต่อส่วนรวมเป็นสำคัญ
- 6) ปกป้องผลประโยชน์ของชาติ และประพฤติดนเป็นแบบอย่างที่ดีของประชาชน

2.5 มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน

เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน รักษาคุณภาพและมาตรฐานแห่งวิชาชีพโดยเคร่งครัด โดยต้องวางตน ดังนี้

- 1) ปฏิบัติงานด้วยความรับผิดชอบ โดยมุ่งประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อให้งานสัมฤทธิ์ผลตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายอย่างแท้จริง จนเต็มกำลังความสามารถ
- 2) ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรอบคอบ ใส่ใจ ระมัดระวัง รวดเร็ว ทันเวลา และมีคุณภาพ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายโดยวิธีการ กระบวนการที่ถูกต้อง และเป็นธรรม
- 3) ใช้งบประมาณ ทรัพย์สิน สิทธิและประโยชน์ที่ทางราชการจัดให้ด้วยความสุจริต ประหยัด คุ่มค่า และไม่ฟุ่มเฟือย
- 4) ใช้ความรู้ความสามารถ ความระมัดระวังในการปฏิบัติหน้าที่ ตามคุณภาพและมาตรฐานวิชาชีพโดยเคร่งครัด
- 5) ปรับปรุงวิธีการ กระบวนการทำงาน ตลอดจนกฎเกณฑ์ที่ไม่ชอบธรรม ที่เป็นอุปสรรคต่อการบริการประชาชน
- 6) มุ่งพัฒนาและรักษามาตรฐานการทำงานที่ดี โดยพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และความชำนาญในการปฏิบัติงาน ใส่ใจความก้าวหน้าทางวิชาการเพื่อพัฒนาองค์กรและวิชาชีพของตน เลือกลงใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยอย่างเหมาะสม และเชื่อมั่นในระบบการทำงานเป็นทีม
- 7) รับฟังความคิดเห็น พร้อมทั้งจะตอบชี้แจง และอธิบายเหตุผลให้แก่ประชาชนผู้ร่วมงานและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

8) ประสานงานกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ภารกิจบรรลุผลและเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

2.6 ปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรมและไม่เลือกปฏิบัติ

เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรมและไม่เลือกปฏิบัติ โดยต้องวางตน ดังนี้

- 1) ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเสมอภาค เป็นธรรมและเที่ยงธรรม
- 2) ปฏิบัติหน้าที่โดยละเว้นจากการใช้อคติ ได้แก่ ความรัก ความโกรธ ความกลัว ความหลง มาประกอบการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ
- 3) วางตัวเป็นกลางทางการเมือง
- 4) ปฏิบัติหน้าที่ให้ลุล่วง โดยไม่หลีกเลี่ยง ละเลย หรือละเว้นการใช้อำนาจเกินกว่าที่มีอยู่ตามกฎหมาย
- 5) ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ หรือดำเนินการอื่น โดยคำนึงถึงผลกระทบทางสังคม สิ่งแวดล้อม สิทธิมนุษยชน ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และสิทธิเสรีภาพของบุคคล ไม่กระทำการให้กระทบสิทธิเสรีภาพของบุคคลหรือก่อภาระหรือหน้าที่ให้บุคคลโดยไม่มีอำนาจตามกฎหมาย
- 6) ให้บริการและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนโดยมีอัธยาศัยที่ดี ปราศจากอคติ และไม่เลือกปฏิบัติต่อบุคคล ผู้มาติดต่อโดยไม่เป็นธรรมในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษา อบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ เว้นแต่จะดำเนินการตามมาตรการที่รัฐกำหนดขึ้น เพื่อจัดอุปสรรค หรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพ ได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น หรือเป็นการเลือกปฏิบัติที่มีเหตุผล เป็นธรรมและเป็นที่ยอมรับกันทั่วไป
- 7) ให้ความช่วยเหลือประชาชนที่ถูกละเมิดหรือได้รับการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม โดยไม่ชักช้า
- 8) ละเว้นการให้สัมภาษณ์ การอภิปราย การแสดงปาฐกถา การบรรยาย หรือการวิพากษ์วิจารณ์อันกระทบต่อความเป็นกลางทางการเมือง เว้นแต่เป็นการแสดงความเห็นทางวิชาการตามหลักวิชา
- 9) ไม่เอื้อประโยชน์เป็นพิเศษให้แก่ญาติพี่น้อง พรรคพวก เพื่อนฝูง หรือผู้มีบุญคุณ และต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรมไม่เห็นแก่หน้าผู้ใด
- 10) ไม่ลอกหรือนำผลงานของผู้อื่นมาใช้เป็นของตนเองโดยมิได้ระบุแหล่งที่มา
- 11) ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสุภาพ มีน้ำใจ เอื้ออาทร และมีจิตบริการต่อผู้มารับบริการด้วยความเสมอภาค เป็นธรรม รวดเร็ว และถูกต้อง โดยไม่คำนึงถึงฐานะ เชื้อชาติ ศาสนา สังคม หรือลัทธิทางการเมือง
- 12) ไม่กระทำการใดอันเป็นการช่วยเหลือ อุปถัมภ์ หรือเลือกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม
- 13) ให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนได้อย่างครบถ้วน ถูกต้อง ทันการ และไม่บิดเบือนข้อเท็จจริง

14) ให้ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนได้ส่วนเสียร่วมในการปฏิบัติราชการ

2.7 ดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดี และรักษาภาพลักษณ์ของทางราชการ

เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดีและรักษาภาพลักษณ์ของทางราชการ โดยต้องวางตน ดังนี้

- 1) ดำรงตนเป็นข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ดี โดยน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พระบรมราโชวาท หลักคำสอนทางศาสนา และจรรยาวิชาชีพ มาใช้ในการดำเนินชีวิต และการปฏิบัติหน้าที่ ดำเนินชีวิตอย่างเรียบง่าย ประหยัด
- 2) ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีด้วยการปฏิบัติหน้าที่ของปวงชนชาวไทย เคารพต่อกฎหมาย มีวินัย และรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม และประเพณีอันดีงาม
- 3) ไม่ละเมิดหลักสำคัญทางศีลธรรม ศาสนา และประเพณี ในกรณีที่มีข้อขัดแย้งระหว่างประมวลจริยธรรมนี้กับหลักสำคัญทางศีลธรรม ศาสนา หรือประเพณี ข้าราชการต้องเสนอเรื่องให้คณะกรรมการจริยธรรมพิจารณาวินิจฉัย
- 4) หัวหน้าส่วนราชการและผู้บังคับบัญชาในส่วนราชการทุกระดับชั้นต้องปกครองผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาด้วยความเที่ยงธรรม โดยไม่เห็นแก่ความสัมพันธ์หรือบุญคุณส่วนตัว และควบคุมให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติตามข้อกำหนดจริยธรรมข้าราชการสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข โดยเคร่งครัด
- 5) หัวหน้าส่วนราชการและผู้บังคับบัญชาในส่วนราชการทุกระดับชั้น ต้องสนับสนุนส่งเสริมและยกย่องผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาที่มีความซื่อสัตย์ มีผลงานดีเด่น มีความรู้ความสามารถและขยันขันแข็ง ไม่เลือกที่รักมักที่ชัง และยึดมั่นในระบบคุณธรรม
- 6) ไม่กระทำการใดอันอาจนำความเสื่อมเสียและไม่ไว้วางใจให้เกิดแก่ส่วนราชการหรือราชการโดยรวม
- 7) เป็นตัวอย่างให้กับประชาชนในการแต่งกาย และรักษาวัฒนธรรมอันดีงามของไทย

3

แนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันปราบปรามการทุจริต ประพฤติมิชอบ หน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ราชการบริหารส่วนภูมิภาค ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

หน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ราชการบริหารส่วนภูมิภาค จัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 ตามแนวทางภายใต้แผนงานบูรณาการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

ประกอบด้วย 3 แนวทาง คือ

- แนวทางที่ 1 ปลุกฝังวิถีคิด ปลุกจิตสำนึก ให้มีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต
- แนวทางที่ 2 ป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ
- แนวทางที่ 3 ปราบปรามการทุจริต

ที่เชื่อมโยงกับแผนปฏิบัติราชการด้านการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566-2580) จำนวน 3 แผนย่อย ดังนี้

- แผนย่อยที่ 1 ปลุกฝังวิถีคิด ปลุกจิตสำนึก ให้มีพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต
- แผนย่อยที่ 2 การป้องกันการทุจริต
- แผนย่อยที่ 3 เสริมสร้างประสิทธิภาพในการปราบปรามการทุจริต

รายละเอียดดังนี้

แนวทางที่ 1 ปลุกฝังวิถีคิด ปลุกจิตสำนึก ให้มีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต

แนวทางนี้มุ่งเน้นให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาและถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับการต่อต้านการทุจริตที่สอดคล้องกับประเด็นการยกระดับดัชนีการรับรู้การทุจริตที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายทั้งเด็ก เยาวชน ประชาชน และเจ้าหน้าที่ของรัฐ เหมาะสมกับความต้องการของสังคม (Social Needs) และบริบทของชุมชน (Community Education) รวมทั้งการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ที่ทันสมัย เหมาะสม สามารถเข้าถึงได้ง่าย การพัฒนาระบบฐานข้อมูลเครือข่ายต่อต้านการทุจริต การพัฒนาศักยภาพเครือข่ายในการเฝ้าระวัง แจ้งเบาะแส การพัฒนาและยกระดับมาตรฐานการประเมิน ITA ให้มีความสอดคล้องกับบริบทการเปลี่ยนแปลงทางสังคม รวมทั้งการพัฒนาและส่งเสริมจริยธรรมทางการเมือง และการส่งเสริมธรรมาภิบาลในภาครัฐ

1. โครงการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส ประกอบด้วย

- 1.1 การส่งเสริมและสนับสนุนให้หน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ราชการบริหารส่วนภูมิภาค สามารถดำเนินการประเมิน MOPH ITA ตามขั้นตอนและระยะเวลาที่กำหนด
- 1.2 การสร้างความรู้ความเข้าใจองค์ความรู้เรื่องกรอบหลักเกณฑ์ และการใช้งานระบบ MITAS ให้กับหน่วยงานที่รับการประเมิน โดยเฉพาะในเรื่องการเปิดเผยข้อมูล การดำเนินการป้องกันการทุจริตภายในหน่วยงาน และการเสริมสร้างวัฒนธรรมสุจริตในหน่วยงาน
- 1.3 การพัฒนาฐานข้อมูลและองค์ความรู้ ประกอบการยกระดับธรรมาภิบาลของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ราชการบริหารส่วนภูมิภาค
- 1.4 การส่งเสริมและสนับสนุนให้หน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ราชการบริหารส่วนภูมิภาค มีการพัฒนาและยกระดับผลการประเมิน MOPH ITA โดยเฉพาะหน่วยงานที่มีผลการประเมินไม่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด (ต่ำกว่า 90 คะแนน)

แนวทางที่ 2 ป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ

แนวทางนี้มุ่งเน้น “ป้องกันปราบปราม” โดยขับเคลื่อนมาตรการและข้อเสนอแนะเพื่อป้องกันการทุจริต ที่คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบ เช่น รดบรรทุกน้ำหนักเกิน การบุกรุกและการใช้ประโยชน์ในที่ดิน ป่าไม้ ป่าชุมชน บนทางสาธารณะ การบริหารจัดการอุทยานแห่งชาติ เป็นต้น การสร้างนวัตกรรมในการต่อต้านการทุจริต รวมทั้งการพัฒนาระบบงานและระบบฐานข้อมูลดิจิทัลด้านการตรวจสอบทรัพย์สิน และหนี้สิน การพัฒนาศักยภาพ ของเจ้าหน้าที่ด้านการป้องกันการทุจริตและด้านการตรวจสอบทรัพย์สิน และหนี้สิน การพัฒนาส่งเสริมจริยธรรมทางการเมือง และการขัดกันแห่งผลประโยชน์โดยมุ่งเน้นการปลูกฝัง และพัฒนาด้านคุณธรรมจริยธรรมให้แก่ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และพรรคการเมือง อีกทั้ง มุ่งเน้นการดำเนินการขับเคลื่อนการยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index: CPI) ของประเทศไทย

1. มาตรการป้องกันการทุจริตในกระบวนการเบิกจ่ายยาตามสิทธิสวัสดิการรักษายาบาลข้าราชการ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 12 กันยายน 2560 และวันที่ 15 พฤศจิกายน 2565 โดยกระทรวงสาธารณสุข เป็นหน่วยงานหลักที่ได้รับมอบหมายในการขับเคลื่อนให้สถานพยาบาลของรัฐทุกสังกัด รวมถึงสถานพยาบาลเอกชนให้นำหลักเกณฑ์การใช้จ่ายอย่างสมเหตุผล (RDU) ที่เป็นมาตรฐานกลางไปใช้บังคับอย่างเป็นรูปธรรม กำหนดหลักเกณฑ์การจัดซื้อยา เพิ่มความเข้มงวดของระบบตรวจสอบภายในของสถานพยาบาล ซึ่งกระทรวงสาธารณสุข ได้ออกประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง เกณฑ์จริยธรรมการจัดซื้อจัดหาและการส่งเสริมการขายยา และเวชภัณฑ์ที่มีโซยาของกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๖๔ เพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติอย่างมีธรรมาภิบาลสำหรับส่วนราชการ หน่วยงาน และหน่วยบริการของกระทรวงสาธารณสุข ตลอดจนผู้ส่งโซยา ผู้ประกอบวิชาชีพ และบุคลากรสาธารณสุขที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการจัดซื้อจัดหา จนกระทั่งถึงการโซยาและเวชภัณฑ์ที่มีโซยา

2. มาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในระบบราชการ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 27 มีนาคม 2561

3. มาตรการการเรียไรของหน่วยงานของรัฐ และการให้หรือการรับของขวัญของเจ้าหน้าที่รัฐ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการเรียไรของหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2566 และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการให้หรือรับของขวัญของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. 2565

4. มาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหากล่องละเมิดหรือคุกคามทางเพศในการทำงาน ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 21 เมษายน 2563

5. การจัดทำแผนการบริหารความเสี่ยงการทุจริต เพื่อป้องกัน สกัดกั้น ลด และปิดโอกาสการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ

แนวทางที่ 3 ปรามปรามการทุจริต

มุ่งเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการคดีทุจริตให้แล้วเสร็จภายในกรอบระยะเวลา ที่กฎหมายกำหนด การเพิ่มประสิทธิภาพเจ้าหน้าที่ในกระบวนการดำเนินคดีทุจริต การผลักดันการตรากฎหมาย การบังคับใช้กฎหมาย และเผยแพร่สาระสำคัญของกฎหมายให้ประชาชนทราบ เช่น กฎหมายขัดกันแห่งผลประโยชน์ กฎหมายป้องกันการฟ้องปิดปาก การติดตามทรัพย์สินคืน และการปรับปรุงโทษปรับของนิติบุคคล ที่กระทำความเสียหายแก่ประเทศ ให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล รวมทั้งการเชื่อมโยงข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัยระหว่างสำนักงาน ป.ป.ช. และศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต พัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยี พัฒนากลไกการบริหารงานคดีทั้งระบบ บูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐในทุกขั้นตอน เพื่อยกระดับกระบวนการทำงานด้านการปรามปรามการทุจริตให้มีมาตรฐานและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อีกทั้ง ดำเนินการติดตามผลด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีด้านปรามปรามการทุจริตมาประยุกต์ใช้

ตัวชี้วัดที่กำหนดตามแนวทางที่ 1 และแนวทางที่ 2

ตัวชี้วัด	หน่วยงานเป้าหมาย
ร้อยละของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขผ่านเกณฑ์การประเมิน MOPH ITA (ร้อยละ 94)	- สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด - โรงพยาบาลศูนย์ / โรงพยาบาลทั่วไป - สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ - โรงพยาบาลชุมชน

4.2 กรอบแนวคิดในการติดตามและประเมินผล

กรอบแนวคิดในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการฯ ได้นำกรอบแนวคิดดัชนีชี้วัดความสมดุล หรือ Balanced Scorecard ของโรเบิร์ต เอส แคปแลนด์ และเดวิด พี นอร์ตัน ซึ่งประกอบไปด้วย 4 มิติที่สำคัญ ได้แก่

1. มิติด้านประสิทธิผลและความคุ้มค่า (Financial Perspective)
2. มิติด้านผลกระทบต่อประชาชนที่จะได้รับการบริการจากภาครัฐที่มีความโปร่งใสและปราศจากการทุจริต (Customer Perspective)
2. มิติด้านประสิทธิภาพของกระบวนการปฏิบัติงาน (Internal Perspective)
3. มิติด้านการเรียนรู้และการเติบโต (Learning and Growth Perspective)

แต่เพื่อให้เหมาะสมกับบริบทของแผนปฏิบัติการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 ของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ราชการบริหารส่วนภูมิภาค จึงจำเป็นต้องดัดแปลงเกณฑ์ชี้วัดดังกล่าวซึ่งใช้กับภาคเอกชนให้เหมาะสมกับบริบทของแผนปฏิบัติการฯ ซึ่งเป็นแผนที่ดำเนินการโดยภาครัฐ สามารถสรุปได้ดังนี้

1. มิติด้านประสิทธิผลและความคุ้มค่า (Financial Perspective)

หมายถึง มุมมองด้านความคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดในการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการฯ ให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ตามงบประมาณที่ได้รับจัดสรรมา

2. มิติด้านผลกระทบต่อประชาชนที่จะได้รับการบริการจากภาครัฐที่มีความโปร่งใส

และปราศจากการทุจริต (Customer Perspective)

หมายถึง การดำเนินการตามแผนปฏิบัติการฯ ตอบสนองต่อความต้องการสูงสุดต่อประชาชนในแง่ของการป้องกันและปราบปรามการทุจริตได้

3. มิติด้านประสิทธิภาพของกระบวนการจัดการ (Internal Perspective)

หมายถึง กระบวนการจัดการซึ่งถือว่าเป็นกิจกรรมภายในของการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการฯ ที่ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพมีความเหมาะสมทั้งเวลาและทรัพยากรที่ได้รับ

4. มิติด้านการเรียนรู้และการเติบโต (Learning and Growth Perspective)

หมายถึง การเรียนรู้และการเติบโตของหน่วยงานที่ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการฯ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นมิติที่สะท้อนถึงขีดความสามารถ / สมรรถนะในการปฏิบัติการเพื่อป้องกันและปราบปรามการทุจริตตามแผนปฏิบัติการฯ

4.3 รูปแบบและระดับในการติดตามและประเมินผล

โดยรูปแบบการติดตามและประเมินผลตามแผนปฏิบัติการฯ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 ของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ราชการบริหารส่วนภูมิภาค ได้นำทฤษฎีเชิงระบบ (System Model) มาใช้เป็นรูปแบบในการติดตามและประเมิน

จากรูปแบบการติดตามและประเมินผลดังกล่าวสามารถจำแนกตัวชี้วัดในการประเมินออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

ตัวชี้วัดประเภทสาเหตุ (Lead Indicator) ได้แก่ การประเมินปัจจัยนำเข้า ซึ่งหมายถึง ทรัพยากรที่นำมาใช้ในการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ (อาทิ บุคลากร งบประมาณ เป็นต้น)

ตัวชี้วัดกิจกรรม ได้แก่ การประเมินขั้นตอนการดำเนินงาน ตั้งแต่การเริ่มวางแผนการดำเนินงาน การเริ่มดำเนินงานตามแผน ขั้นตอนระหว่างการทำงาน และขั้นตอนหลังจากเสร็จสิ้นกระบวนการดำเนินงาน

ตัวชี้วัดประเภทผล (Lag Indicator) ได้แก่ การประเมินผลผลิตและผลลัพธ์ ซึ่งเป็นตัวชี้วัดที่สามารถชี้ให้เห็นภาพของการบรรลุวัตถุประสงค์

โดยตัวชี้วัดทั้ง 3 ประเภท จะมีกรอบแนวคิดดัชนีชี้วัดความสมดุล หรือ Balanced Scorecard ทั้ง 4 มิติ เป็นประเด็นชี้้นำการกำหนดตัวชี้วัดในการติดตาม และประเมินผลตามแผนปฏิบัติการฯ ดำเนินการติดตามและประเมินผลใน 2 ระดับ ประกอบด้วย

1. การประเมินภาพรวมของตามแผนปฏิบัติการฯ
2. การติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามมาตรการ โครงการ กิจกรรม และแนวทางในการดำเนินงาน

1. การประเมินภาพรวมของตามแผนปฏิบัติการฯ

เป็นการประเมินความสำเร็จของการดำเนินงานตามตัวชี้วัดในภาพรวมของแผนปฏิบัติการฯ โดยพิจารณาว่ามีความสำเร็จตามตัวชี้วัดในการประเมินตามข้อ 4.3 (รูปแบบและระดับในการติดตามและประเมินผล) มากน้อยเพียงใด มีปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานอย่างไร เพื่อให้สามารถกำหนดแนวทางการแก้ไขปรับปรุงวิธีการดำเนินงานตามกรอบระยะเวลาได้อย่างมีประสิทธิภาพและตอบสนองต่อเป้าหมายของแผนปฏิบัติการฯ ได้อย่างตรงจุด โดยการประเมินภาพรวมนั้นจะเป็นการประเมินรอบ 6 เดือน และรอบ 12 เดือน พร้อมทั้งให้ความเห็นและข้อเสนอแนะสำหรับการพัฒนาแผนปฏิบัติการฯ ในรอบ 12 เดือน และในปีต่อไป

2. การติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามมาตรการ โครงการ กิจกรรม และแนวทางในการดำเนินงาน

เป็นการประเมินผลการดำเนินงานตามมาตรการ โครงการ กิจกรรม และแนวทางในการดำเนินงานของหน่วยงาน เพื่อให้ทราบว่า การดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ มีการเบิกจ่ายงบประมาณเป็นไปตามแผนงาน โครงการ กิจกรรม หรือไม่ โดยรายงานผลการดำเนินงานตามโครงการ กิจกรรมเมื่อสิ้นสุดโครงการ กิจกรรม

4.4 การจัดทำและรายงานผลการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการฯ

หน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ราชการบริหารส่วนภูมิภาค จัดทำและรายงานผลการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการป้องกัน ปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ของหน่วยงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 ดังนี้

1. จัดทำแผนปฏิบัติการป้องกัน ปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ของหน่วยงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

1.1 จัดทำแผนปฏิบัติการป้องกัน ปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ของหน่วยงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 ที่มีรายละเอียดอย่างน้อยประกอบด้วย

- 1) โครงการหรือกิจกรรม
- 2) งบประมาณแต่ละโครงการหรือกิจกรรม
- 3) ช่วงระยะเวลาดำเนินการแต่ละโครงการหรือกิจกรรม

ตัวอย่างรูปแบบการจัดทำแผนปฏิบัติการฯ ปรากฏในภาคผนวก

1.2 เสนอแผนปฏิบัติการฯ ตามข้อ 1.1 ให้ผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงาน หรือผู้ที่ได้รับมอบอำนาจ ให้ปฏิบัติราชการแทน พิจารณาให้ความเห็นชอบและลงนามอนุมัติ ภายในเดือนพฤศจิกายน 2568 โดยมีการขออนุญาตนำแผนปฏิบัติการฯ ขึ้นเผยแพร่บนเว็บไซต์ของหน่วยงานด้วย

1.3 นำแผนปฏิบัติการฯ ที่ผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงาน หรือผู้ที่ได้รับมอบอำนาจ ให้ปฏิบัติราชการแทน พิจารณาให้ความเห็นชอบและลงนามอนุมัติ ตามข้อ 1.2 ขึ้นเผยแพร่บนเว็บไซต์หลัก ของหน่วยงาน พร้อมแนบแบบฟอร์มการขอเผยแพร่ข้อมูลต่อสาธารณะผ่านเว็บไซต์ของหน่วยงาน

1.4 นำ Link การเผยแพร่แผนปฏิบัติการฯ บนเว็บไซต์หลักของหน่วยงาน ตามข้อ 1.3 มาวางในระบบ MITAS ตามปฏิทินการประเมิน MOPH ITA ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 ในการประเมิน รอบ 6 เดือน (ภายในวันที่ 27 มีนาคม 2569)

2. จัดทำสรุปเล่มรายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการป้องกัน ปราบปราม การทุจริตและประพฤติมิชอบของหน่วยงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 รอบ 6 เดือน และรอบ 12 เดือน

2.1 จัดทำรายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการป้องกัน ปราบปรามการ ทุจริตและประพฤติมิชอบของหน่วยงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 รอบ 6 เดือน และรอบ 12 เดือน ที่มีลักษณะเป็นรูปเล่มรายงาน ประกอบด้วย

- (1) ปกหน้า
- (2) คำนำ
- (3) สารบัญ

- (4) บทที่ 1-3 (แล้วแต่กรณี)
- (5) บรรณานุกรม / เอกสารอ้างอิง (แล้วแต่กรณี)
- (6) ภาคผนวก (แล้วแต่กรณี)
- (7) ปกหลัง

2.2 รายละเอียดของการรายงานผลการดำเนินงานฯ ที่ปรากฏในเล่มรายงานฯ ตามข้อ 2.1 (4) มีรายละเอียดอย่างน้อยประกอบด้วย

- (1) โครงการหรือกิจกรรม
- (2) ผลการดำเนินการแต่ละโครงการหรือกิจกรรม
- (3) ผลการใช้จ่ายงบประมาณแต่ละโครงการหรือกิจกรรม (กรณีการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมที่ไม่ใช้งบประมาณ ให้ระบุว่า “ไม่ใช้งบประมาณ” โดยไม่มีการเว้นว่างข้อมูลไว้)
- (4) ช่วงระยะเวลาดำเนินการของแต่ละโครงการหรือกิจกรรม

ตัวอย่างรูปแบบการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานฯ ตามข้อ 2.1 (4) ปรากฏในภาคผนวก ซึ่งหน่วยงานสามารถเลือกรายงานตามรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง หรือปรับรูปแบบการรายงานได้ตามความเหมาะสม โดยต้องมีรายละเอียดการรายงานฯ ไม่น้อยกว่าที่กำหนดในข้อ 2.2

2.3 เสนอรายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการฯ รอบ 6 เดือน และรอบ 12 เดือน ตามข้อ 2.1 ให้ผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงาน หรือผู้ที่ได้รับมอบอำนาจให้ปฏิบัติราชการแทน พิจารณารับทราบ และอนุญาตให้นำรายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการฯ รอบ 6 เดือน และรอบ 12 เดือน ขึ้นเผยแพร่บนเว็บไซต์ของหน่วยงานด้วย

2.4 นำรายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการฯ รอบ 6 เดือน และรอบ 12 เดือน ที่ผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงาน หรือผู้ที่ได้รับมอบอำนาจให้ปฏิบัติราชการแทน พิจารณารับทราบ และอนุญาตให้นำขึ้นเผยแพร่บนเว็บไซต์ของหน่วยงาน ตามข้อ 2.3 ขึ้นเผยแพร่บนเว็บไซต์หลักของหน่วยงาน พร้อมแนบแบบฟอร์มการขอเผยแพร่ข้อมูลต่อสาธารณะผ่านเว็บไซต์ของหน่วยงาน

2.5 นำ Link การเผยแพร่รายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการฯ รอบ 6 เดือน และรอบ 12 เดือน บนเว็บไซต์หลักของหน่วยงาน ตามข้อ 2.4 มาวางในระบบ MITAS ตามปฏิทินการประเมิน MOPH ITA ปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

รอบการประเมิน	กำหนดส่ง
รอบ 6 เดือน	ภายในวันที่ 27 มี.ค. 2569
รอบ 12 เดือน	ภายในวันที่ 11 ก.ย. 2569

บรรณานุกรม

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงสาธารณสุข. แผนปฏิบัติราชการ
ด้านการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ
กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566-2570). นนทบุรี., 2565.
สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ.
แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ
ระยะที่ 2 พ.ศ. 2566-2570) (และที่แก้ไขเพิ่มเติม). นนทบุรี., 2566.
สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ.
แนวทางการจัดทำข้อเสนองบประมาณรายจ่ายบูรณาการ
แผนงานบูรณาการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ
ปีงบประมาณ พ.ศ 2569. นนทบุรี., 2568.

ภาคผนวก

ตัวอย่าง (รูปแบบที่ 2)

รายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการป้องกัน ปรามปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ

(ชื่อหน่วยงาน) .....

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

รอบ.....เดือน

1. โครงการ / กิจกรรมที่.....

(ชื่อกิจกรรม) .....

2. หลักการและเหตุผล / วัตถุประสงค์

3. กลุ่มเป้าหมาย

4. ผลการดำเนินการ

5. ช่วงระยะเวลาที่ดำเนินการ

6. ผลการใช้จ่ายงบประมาณ

งบประมาณที่ได้รับ (บาท)	งบประมาณที่ใช้ไป (บาท)	กลุ่มเป้าหมาย	กลุ่มเป้าหมาย ที่เข้าร่วมกิจกรรม
	(ร้อยละ .....)		(ร้อยละ .....)

7. ปัญหา / อุปสรรค

8. ข้อเสนอแนะ

หมายเหตุ : เอกสารฉบับนี้เป็นเพียงตัวอย่างการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการฯ หน่วยงานสามารถออกแบบหรือปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการฯ ได้ ตามความเหมาะสม โดยมีรายละเอียดข้อมูลไม่น้อยกว่าที่ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงสาธารณสุข กำหนด

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงสาธารณสุข

<https://stopcorruption.moph.go.th>

0 2590 1330

แบบฟอร์มการขอเผยแพร่ข้อมูลผ่านเว็บไซต์ของหน่วยงานในราชการบริหารส่วนกลาง
สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

ตามประกาศสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

เรื่อง แนวทางการเผยแพร่ข้อมูลต่อสาธารณะผ่านเว็บไซต์ของหน่วยงาน พ.ศ. ๒๕๖๑
สำหรับหน่วยงานในราชการบริหารส่วนกลางสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

แบบฟอร์มการขอเผยแพร่ข้อมูลผ่านเว็บไซต์ของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

ชื่อหน่วยงาน : ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงสาธารณสุข

วัน/เดือน/ปี : ๒๗ ตุลาคม ๒๕๖๘

หัวข้อ : รายละเอียดกำหนดการโครงการประชุมชี้แจงแนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกัน
ปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวง
สาธารณสุข ราชการบริหารส่วนภูมิภาค ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

รายละเอียดข้อมูล (โดยสรุปหรือเอกสารแนบ) :

รายละเอียดกำหนดการโครงการประชุมชี้แจงแนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกัน
ปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวง
สาธารณสุข ราชการบริหารส่วนภูมิภาค ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

Link ภายนอก: ไม่มี

หมายเหตุ: .....

ผู้รับผิดชอบการให้ข้อมูล

สุรีพร กิจจามัย

(นางสาวสุรีพร กิจจามัย)

ตำแหน่ง นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

วันที่ ๒๗ เดือน ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

ผู้อนุมัติรับรอง

พรนิดา นาคทับทิม

(นางสาวพรนิดา นาคทับทิม)

ตำแหน่ง นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
รักษาการในตำแหน่งหัวหน้ากลุ่มงานป้องกันและปราบปราม

การทุจริตและประพฤติมิชอบ

วันที่ ๒๗ เดือน ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

ผู้รับผิดชอบการนำข้อมูลขึ้นเผยแพร่

สุรีพร กิจจามัย

(นางสาวสุรีพร กิจจามัย)

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

วันที่ ๒๗ เดือน ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๘